తెలుగు, తమిళ పాఠకులకు
అరుదైన అవకాశం

ఈ క్రింది పుస్తకాల ధరలో 25 శాతం తగ్గింపు

పుస్తకాల ఖరీదు పంపి లాభం పొందండి.
తపాలా ఖర్చులు అదనం.

తెలుగు

శ్రీ వివేకానంద సంపూర్ణ గ్రంథావళి

(10 సంపుటాలు)

ప్రతి సంపుటంలోను పుటలు 500 ల కెక్కువే. ఆంగ్లభాషలోనున్న సంపూర్ణగ్రంథావళి కిది తేటతెనుగున అనువాదం.

అసలు ఖరీదు	సాదాఅట్టబైండింగు	ర్ూ. 51-50	కాలికో	ర్ూ. 65-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్ూ. 38-63	,,	ర్ూ. 48-75

తమిళం

1. స్వామి వివేకానన్దరిన్ జ్ఞానదీపమ్

(10 సంపుటాలు)

ప్రతి సంపుటంలోను పుటలు 500 ల కెక్కువే. ఆంగ్లభాషలోనున్న సంపూర్ణగ్రంథావళి కిది సరళ తమిళములోనికి అనువాదం.

అసలు ఖరీదు	సాదాఅట్టబైండింగు	ర్ూ. 50-00	కాలికో	ర్ూ. 65-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్ూ. 37-50	,,	ర్ూ. 48-75

2. స్వామి వివేకానందర్

రచయిత : రా. గణపతి

(పుటలు 895)

స్వామిజీ జీవితచరిత్రం ఇందు విపులంగా పొందుపఱుపబడి ఉన్నది.

అసలు ఖరీదు	కాలికో	ర్ూ. 9-00
25 శాతం తగ్గింపు ధర	,,	ర్ూ. 6-75

పుస్తక విక్రేతలకు $33\frac{1}{3}$ శాతము కమీషను ఈయబడును.

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు - 4.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౫౮ ౧౯౭౧ - అక్టోబరు : విరోధికృత్తు - ఆశ్వయుజము సంచిక ౪

విషయసూచిక

ఫోను : 71231 పోస్టు బాక్సు : 635

మా మాసపత్రికలు

వేదాంతకేసరి

తత్త్వశాస్త్ర - మత - సంస్కృతివిషయికంగా 1914-వ సంవత్సరంనుండి నడపబడుతుండే
ఆంగ్ల మాసపత్రిక

సాలు చందా : ఇండియాలోను, సింహళంలోను 6 రూపాయలు;
ఇతర విదేశాలలో 3 డాలర్లు, లేదా 14 షిల్లింగులు.

శ్రీ రామకృష్ణ విజయం

మత - సాంస్కృతికవిషయికంగా 1921-వ సంవత్సరమునుండి ప్రచురింపబడుతున్న తమిళ మాసపత్రిక

సాలు చందా : ఇండియాలో రూ 5 లు, సింహళములో రూ 7 లు.

శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ

1944-వ సంవత్సరంనుండి ప్రచురింపబడుతూ విశ్వోపజీవ్యమైన ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞానామృతమును వెదజల్లే
తెలుగు మాసపత్రిక

సాలు చందా : ఇండియాలో రూ 5 లు, సింహళములో రూ 7 లు.

1. చందాదారులు ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలలో తమ 'చందాదారు సంఖ్య' నుదాహరిస్తూ విలాసాలను స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
2. పత్రిక అందకపోతే మాసాంతానికి మాకు తెలుపాలి.
3. చందాదారులకు మేము ప్రచురించిన గ్రంథాలలో కొన్ని తగ్గింపు ధరలకు అందజేస్తాం. వివరాలకు క్రింది విలాసానికి వ్రాయండి.
4. ప్రముఖ సంస్కృతి కేంద్రాలలో ప్రచారంలో ఉన్న యీ ఆధ్యాత్మిక విజ్ఞాన పత్రికలు అడ్వర్టైస్మెంట్లకు చక్కని ప్రాపకాలు. రేట్లకు వ్రాయండి.
5. సమీక్షకు గ్రంథాలు పంపేటప్పుడు రెండేసి ప్రతులు పంపవలసినదని గ్రంథకర్తలకు ప్రకాశకులకు మా ప్రార్థన.
6. ప్రజారంజకములైన మత - తత్త్వశాస్త్ర - సంస్కృతివిషయిక స్వతంత్ర వ్యాసాలను రచయితలు అందజేస్తే సంపాదకులు కన్నుల కద్దుకొని ప్రచురిస్తారు.
7. పత్రిక స్పెసిమెన్కాపి కోరేవారు 75 పైసల పోస్టేజి పంపాలి.

ఇంకా వివరాలు కావలసినవారు :

మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణ మఠం, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

అనే విలాసానికి వ్రాయండి.

మా 'దివ్యవాణి' గ్రంథమాల

నేడే కొనండి పదే పదే చదవండి ॥

దివ్యావతారమూర్తుల విశ్వోపజీవ్యములైన అమృత మధుర సూక్తులు సర్వ సుగ్రహము హృదయ సన్నిహితమునైన తేట తెనుగున వీనిలో అందజేయబడ్డాయి. ఇందులో ఒక్కొక్కటి నిరుత్సాహులకు ఉత్సాహప్రదం, అశాంతిసంక్షుభితులకు శాంతిదాయకం, సంశయాందోళితులకు సంశయాపనోదకం, జిజ్ఞాసువులకు పరమార్థజ్ఞాన సమర్పకం, అందరికీ శిక్షకం, సంస్కారకం, నిర్వృత్యాపాదకం. మువ్వన్నెల మేలి జాకెట్టుతో పాకెట్టుసైజులో చక్కని తయారింపు—

శ్రీ రామకృష్ణ ఉవాచ	0-40	శ్రీ కృష్ణవాణి	0-45
శ్రీ శారదాసూక్తి నవనీతము	0-40	బుద్ధ ఉవాచ	0-40
శ్రీ వివేకానంద శంఖారావము	0-40	క్రీసు సూక్తిమాల	0-40

మహమ్మదు సూక్తిమంజరి 0-40

దేవీ మాహాత్మ్యము

అనువాదకులు :

కీ. శే. కందుకూరు మల్లికార్జునంగారు

మార్కండేయ పురాణాంతర్గతమగు దేవీమాహాత్మ్యము భక్తులెల్లరు అవశ్యము పఠింపదగిన దివ్యగ్రంథము. పాఠకుల సౌకర్యార్థము శ్లోకములు పెద్దఅక్షరములతో ముద్రింపబడియున్నవి. ప్రతి శ్లోకమునకు తేటతెల్లమగు తాత్పర్యము గలదు.

పారాయణము చేయగోరు భక్తుల యుపయోగార్థము గ్రంథాదియందు చండికాధ్యానము, అర్గలాస్తోత్రము, కీలకస్తోత్రము, దేవీకవచమును, గ్రంథాంతమున అపరాధ క్షమాపణస్తోత్రమును, దేవీసూక్తమును పొందుపఱచియున్నాము.

ఈ గ్రంథమును శ్రద్ధాభక్తులతో పారాయణముచేయు భక్తులకు శ్రీదేవీకృపాకటాక్ష వీక్షణాప్రసారము తప్పక కలుగును.

170+24 పుటలు దివ్యమగు ద్వితీయ ముద్రణము వెల : రూ. 2-50

అడ్రెసు : మేనేజరు, శ్రీ రామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4

శ్రీ రామకృష్ణ సూక్తిసుధ

అనువాదకులు: ఆచార్య శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలముగారు

'సహజోద్గారమయిన వచనామృతము ఇట్టి గ్రంథరూపముదాల్చుట కిదే మొదలు' (ఆల్డసు హాగ్జ్లి) అను పొగడ్తగన్న శ్రీమన్నిఖిలానందస్వాముల సంక్షిప్తాంగ్ల మూలమునకు ఇది తేట తెలుగున అనువాదము.

'గురుదేవుని స్వతస్సిద్ధజ్ఞానము, చిదానందోద్రేకప్రభవసహజసరళవాగ్ధాటి, శిశూచితామాయికత, అనిర్వచనీయప్రజ్ఞ, ఋజూపమానములు, సరసకథలు, గేయములు, పద్యములు చక్కగా అనూదితములు. (హిందు: తేది 27-7-'58)

'అద్యతనగద్యరచయితలెల్ల మేలుబంతిగా అనుసరింపదగిన గ్రంథరాజము.'
(సండే స్టాండర్డు: తేది 16-2-'58)

'అనువాదమైనా స్వతంత్రగ్రంథం అనిపించు ధాటి కలది.' (భారతి: 7-6-'61)

'చవులూరించు చక్కని రచన.' 14-2-'58 (డాక్టరు సర్ ఎస్. రాధాకృష్ణగారు)

590+158 పుటలు   **వెల: రూ. 7-50**

ప్రబోధరత్నాకరము

అనువాదకులు: శ్రీ చిరంతనానందస్వాములవారు

శ్రీ వివేకానందస్వాములవారు అమెరికాయందలి సహస్రద్వీపవనమున శిష్యులకు బోధించిన తత్త్వసారము సమస్తము ఇందు నిక్షిప్తమై యున్నది. శాస్త్రజిజ్ఞాసకలవారికి ఇందలి పాదటీకలు ఎంతయో యుపయుక్తములు కాగలవు.

232 పుటలు   మూడవ కూర్పు   **వెల: 2-50**

ఇట్లు వ్రాయుడు: **మేనేజరు, శ్రీరామకృష్ణమఠము, మైలాపూరు, మద్రాసు-4**

'అఖిలవిభు శరణొందుము, యా తఱిఁ గాంబ యతనికృప నీడ ననుభూతి కందు వత్స'

—శ్రీ శారదామణి.

శ్రీరామకృష్ణ ప్రభ

సంపుటము ౨౮ } ౧౯౭౧ - అక్టోబరు : : విరోధికృత్తు - ఆశ్వయుజము { సంచిక ౮

శ్రీః

వివేకచూడామణి

మూలము : శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు

వ్యాఖ్యాత : అన్నమాచార్య

సత్యం జ్ఞాన మనన్తం బ్రహ్మ విశుద్ధం పరం స్వతస్సిద్ధమ్
నిత్యానన్దైకరసం ప్రత్యగభిన్నం నిరన్తరం జయతి. 225

స్వతస్సిద్ధమును, సత్యమును, జ్ఞానస్వరూపమును, అనంతమును, విశుద్ధమును, పరమును, నిత్యానందైకరసమును, ప్రత్యగాత్మకంటె వేఱు కానిదియు నగు బ్రహ్మమునకు సదా జయము. ౨౨౫

స దిదం పరమాద్వైతం స్వస్మా దన్యస్య వస్తునో ఒభావాత్
న హ్యన్య దస్తి కిఞ్చి త్సమ్య క్పరమార్థతత్త్వబోధ దశాయామ్. 226

ఈ బ్రహ్మము సర్వకాలములం దుండునది. పరమార్థతత్త్వబోధదశలో వాస్తవిక సత్తగల వస్తువు బ్రహ్మమునకంటె వేఱొకటి లేదు కదా. కావున నిదే పరము, అద్వైతము.

య దిదం సకలం విశ్వం నానారూపం ప్రతీత మజ్ఞానాత్
త త్సర్వం బ్రహ్మైవ ప్రత్యస్తాశేషభావనాదోషమ్. 227

అజ్ఞానముచే నానారూపములు గలదిగా గనఁబడుచుండు ఈ విశ్వమంతయు మానవ భావనాకల్పితములగు పరిమితు లేవియు లేని బ్రహ్మమే. ౨౨౭

మృత్కార్యభూతో ఽపి మృదో న భిన్నః కుమ్భో ఽస్తి సర్వత్ర తు

న కుమ్భరూపం పృథ గస్తి కుమ్భః కుతో మృషాకల్పితనామమాత్రః. 228

మట్టివలన రూపొందిన 'కుండ' పూర్తిగా మట్టియే. మట్టికంటె అది వేఱు కాదు. మఱి దానిని కుండ యనుట యన్ననో, వట్టి నామకల్పనముమాత్రమే. ౨౨౮

కేనాపి మృద్భిన్నతయా స్వరూపం ఘటస్య సన్దర్శయితుం న శక్యతే
అతో ఘటః కల్పిత ఏవ మోహా న్మృదేవ సత్యం పరమార్థభూతమ్. 229

మట్టికంటె కుండ వేఱని నిరూపించుట ఎవనికిని (బ్రహ్మకైనను) శక్యము కాదు. కుండ మట్టికంటె వేఱైనట్లు కనవచ్చుట భ్రాంతియే. సత్యమును పరమార్థమును 'మట్టి'యే.

సద్బ్రహ్మకార్యం, సకలం సదైవ, తన్మాత్రమేత, న్న తతో ఽన్య దస్తి,
అస్తీతి యో వక్తి న తస్య మోహో వినిర్గతో నిద్రితవ త్ప్రజల్పః 230

సత్తైన బ్రహ్మమునుండి రూపొందిన యీ సమస్త జగత్తును సత్తే (=బ్రహ్మమే). బ్రహ్మము కానిది వేఱేదియు లేదు. వేఱొకటున్నదని పల్కువా డింకను మోహవశమునుండి తెప్పరిల్లు కొన లే దన్నమాట. నిద్రించుచున్నవాని ప్రలాపములవంటివి అతనిమాటలు. ౨౩౦

బ్రహ్మై వేదం విశ్వ మి త్యేవ వాణీ శ్రౌతీ బ్రూతే ఽథర్వనిష్ఠా వరిష్ఠా
తస్మా దేత ద్బ్రహ్మమాత్రం హి విశ్వం నాధిష్ఠానా ద్భిన్నతారోపితస్య. 231

'బ్రహ్మై వేదం విశ్వ మిదం వరిష్ఠమ్' 'ఈ విశ్వము వరిష్ఠమైన బ్రహ్మమే' అను వరిష్ఠమైన సూక్తి అథర్వవేదమునకు జెందిన ముండకోపనిషత్తులో గలదు. కావున ఈ విశ్వము బ్రహ్మమే. ఎక్కడగాని అధిష్ఠానమునకంటె భిన్నమైన యునికి ఆరోపితవస్తువున కుండదు కదా.

సత్యం యది స్యా జ్జగ దేత, దాత్మనో ఽనన్తత్వహాని, ర్నిగమాప్రమాణతా,
అసత్యవాదిత్వ మపీశితు స్స్యా, న్నైత త్త్రయం సాధు హితం మహాత్మనామ్. 232

ఈ జగత్తు సత్య మగునేని (1) ఆత్మకు అనంతత్వము నిలువదు. (2) వేదములకు అప్రామాణికత వాటిల్లును. (3) ఈశ్వరు డసత్యవాది యగును. ఈ మూడును, మహాత్ముల తలంపున సాధువులును హితములును కావు. ౨౩౨

ఈశ్వరో వస్తుతత్త్వజ్ఞో న చాహం తే ష్వవస్థితః
న చ మత్స్థాని భూతా నీ త్యేవ మేవ వ్యచిక్లపత్. 233

వస్తుతత్త్వజ్ఞుడగు నీశ్వరుడు శ్రీకృష్ణభగవానుడు గీతలో (IX 4, 5) 'న చ మత్ స్థాని భూతాని' 'భూతములు నాలో లేవు' 'న చాహం తే ష్వవస్థితః' 'భూతములందు

'నేను లేను' అనుటచే ఈ యర్థమునే (జగన్మిథ్యాత్వమునే) తెల్పియున్నాడు. త్రాడునందు సర్ప ముండుటవంటిదే బ్రహ్మమునందు జగ త్తుండుటయు. ఇంద్రియముల కందని బ్రహ్మము ఇంద్రియగోచరజగత్తున నుండుటయు పొసగదు. ౨౩౩

యది సత్యం భవే ద్విశ్వం సుషుప్తా వుపలభ్యతామ్
య న్నోపలభ్యతే కిఞ్చి దతో ఽస త్స్వప్నవ న్మృషా. 234

కలలో కన్నది నిజమైనచో అది జాగ్రద్దశలోను కనబడవలెను. జగత్తు సత్యమైనచో సుషుప్తిదశలో అగపడవలెను. సుషుప్తిదశలో కానరాకున్నందున స్వప్నమువలె అదియు మిథ్యయే. ౨౩౪

అతః పృథ జ్నాస్తి జగ త్పరాత్మనః పృథ క్ప్రతీతి స్తు మృషా గుణాదివత్
ఆరోపిత స్యాస్తి కి మర్థవత్తా ఽధిష్ఠాన మాభాతి తథా భ్రమేణ. 235

కావున పరమాత్మకంటె వేరైన జగత్తు లేదు. ఆకాశమున నీలత్వాదిగుణములు కననగునట్లు, పరమాత్మకంటె వేఱుగా జగత్తు కననగుటయు భ్రాంతియే ఆరోపితమైన దాని కర్థ మే మున్నది? అధిష్ఠానమే ఆరోపితవస్తువుగ, త్రాడే పాముగ, కననగుచున్నది. అది భ్రాంతియే. ౨౩౫

భ్రాన్తస్య య ద్య ద్భ్రమతః ప్రతీతం బ్రహ్మైవ త త్త ద్రజతం హి శుక్తిః
ఇద న్తయా బ్రహ్మ స దైవ రూప్యతే త్వారోపితం బ్రహ్మణి నామమాత్రమ్. 236

భ్రాంతుడగువానికి భ్రమచే కననగు వస్తువు లెల్ల నిజమునకు బ్రహ్మమే. ముత్తెపుచిప్ప వెండివలె కనిపించును కాని నిజమున కది ముత్తెపుచిప్పయే కదా. ఈ జగత్తుగా రూపితమగుచుండునది సత్తైన బ్రహ్మమే. బ్రహ్మమునం దారోపితమైన జగత్తు నామమాత్రమే. ౨౩౬.

అతః పరంబ్రహ్మ స దద్వితీయం విశుద్ధవిజ్ఞానఘనం నిరఞ్జనమ్
ప్రశాన్త మాద్యన్తవిహీన మక్రియం నిర న్తరానన్దరసస్వరూపమ్. 237

నిర స్త మాయాకృతసర్వభేదం నిత్యం సుఖం నిష్కల మప్రమేయమ్
అరూప మవ్యక్త మనాఖ్య మవ్యయం జ్యోతి స్స్వయం కిఞ్చి దిదం చకాస్తి. 238

కావున త్రికాలసత్యమైనది పరబ్రహ్మమే. అది అద్వితీయము, అప్రమేయము, నిర్దోషము, ఆద్యంతరహితము, నిష్క్రియము, నిష్కళము, విశుద్ధవిజ్ఞానఘనము, ప్రశాంతము, నిరంతరానందసుఖస్వరూపము, మాయాకల్పితసకలభేదముల కతీతము, నిత్యము, సుఖము, అరూపము, అవ్యక్తము, అనాఖ్యము, అవ్యయము, అనిర్వచనీయము, స్వయంజ్యోతి. ౨౩౭

జ్ఞాతృజ్ఞేయజ్ఞానశూన్య మన న్తం నిర్వికల్పకమ్
కేవలాఖణ్డచిన్మాత్రం పరత త్త్వం విదు ర్బుధాః. 239

జ్ఞాత జ్ఞానము జ్ఞేయము అను త్రిపుటి లేనిదియు, ఎట్టి పరిమితులును లేనిదియు, నిర్వికల్పమును, కేవలాఖండచిన్మాత్రమునగు పరత త్త్వమును బుధులు సాక్షాత్కరించుకొందురు.

అహేయ మనుపాదేయం మనోవాచామగోచరమ్
అప్రమేయ మనాద్య న్తం బ్రహ్మ పూర్ణ మహం మహః. 240

అఖండమును స్వయంజ్యోతిస్వరూపమునగు బ్రహ్మము విడువదగినదికాదు, క్రొ త్తగా సంపాదించుకోదగినదికాదు, మనస్సులకును మాటలకును అందునదికాదు, కొలది యిడరానిది, ఆదియు నంతమును లేనిది. ౨౪౦

పరమహంస దేవుని ప్రబోధవాణి

ప్రశ్న:-(ఒక భ క్తుడడిగినది) మహాశయా, దేవుడు మనల నీ ప్రపంచమున ఎందుల కుంచి యున్నాడు?

శ్రీరామకృష్ణుడు:- ఈ ప్రపంచము కర్మ భూమి. కర్మానుష్ఠానముచే జ్ఞానము సిద్ధించును. గురువు శిష్యునికి కొన్ని పనులను జేయుమనియు, కొన్ని పనులను మానుమనియు కలుపును. ఫలాపేక్ష లేక కర్మము ననుష్ఠింపు మనియు గురువు బోధించును. క ర్తవ్య నిర్వహణముచే మనోమాలిన్యములు నశించును. ఇది నిపుణుడగు వైద్యు నుపదేశానుసారము ఔషధసేవ నొనర్చి రోగమును బాపుకొనుట వంటిది.

ఈ లోకమునుండి దేవుడు మనకు విము క్తి నేల యొసగడు? మనకు రోగము నయమైనప్పుడాయన మనల నిందుండి విడిచిపుచ్చును. కామినీకాంచనానుభవాలు మనకు మొగము మొ త్తిననాడు దేవుడు మనల విము క్తి నొందించును. ఆసుపత్రిలో పేరు వ్రాయించుకొన్న రోగి పాఱిపోవ జాలడు. అతని రోగము పూ ర్తిగా నయము కానిదే వైద్యు డతనిని పోనీయడు.

ప్రశ్న:- (ఒక భ క్తుడడిగినది) అన్నిటికిని క ర్త దేవుడే యగునేని ప్రజలు ధర్మాధర్మము లనియు, పుణ్యాపాపము లనియు ప్రసంగించు చుందు రెందులకు? మానవునిచే పాపము చేయించునది ఈశ్వరసంకల్పమే కదా?

శ్రీరామకృష్ణుడు:- పుణ్యాపాపములు లోకమున నున్నవనుట నిజమే కాని, అవి దేవు నంటవు. గాలిలో సువాసనలు దుర్వాసనలు కూడ నుండవచ్చు. గాలి కవి అంటవు. పుణ్యాపాపములు ధర్మాధర్మములు ప్రపంచమున నెల్లప్పుడు నుండును. వానియునికి ఈశ్వర సృష్టి స్వరూపానుగుణమే. తోటలోని చెట్లలో మామిడి చెట్లున్నవి, పనస చెట్లున్నవి, మారేడు చెట్లున్నవి. దుర్మార్గు లుండుటకూడ ఆవశ్యకమే అనుటను నీవు గు ర్తింపలేదా? పొలము రైతులు పోటుతనమునకు పూనుకొందు రేని వారిని అణచుటకు భూస్వామి యొక ఘాతుకుని పంపవలసి వచ్చును.

ప్రశ్న:-భగవంతుని త్రోవలను మానవు డెన్నటికేని అర్థము చేసికోగలడా?

శ్రీరామకృష్ణుడు:- ఒక్కొక్కప్పుడు భగవంతుడు మంచివాడని ఒక్కొక్కప్పుడు భగవంతుడు చెడ్డవాడని నేనుకూడ తలంచుచుందును. తనమాయచే దేవుడు మనల మోహితులనుగ జేసియున్నాడు. ఒక్కొక్కప్పుడాయన మనల మేలుకొలుపుచుండును, ఒక్కొక్కప్పుడాయన మనల నిదురపుచ్చుచుండును. అజ్ఞానము క్షణములో అంతరించుచు క్షణములో మన మనసుల నావరించుచు నుండును. పాచిగ్రమ్మిన తటాకములోని కొకరాతిముక్కను విసిరివేసితివేని, నీకు నీరు కానవచ్చును. కాని మఱునిముసమునకే పాచి కలుకుచు వచ్చి నీటిని కప్పివైచును.

దేహమే తా ననుకొనుచున్నంతవఱకు కష్టసుఖములు జననమరణములు రోగశోకములు అనుభూతము లగుచుండును. ఇవన్నియు దేహమునకు సంబంధించినవే కాని ఆత్మకు సంబంధించినవి కావు. దేహము పంచత్వమొందిన పిమ్మట దేవు డీ దేహిని ఉత్తమస్థానమునకు జేర్చునేమో. ఇది ప్రసవవేదన ననుభవించిన పిమ్మట శిశువు జన్మించుటం బోనిది. ఆత్మజ్ఞానము గల్గినంతనే కష్టసుఖములు జనన మరణములు మున్నగున దంతయు స్వప్నమువంటి దగును.

మనజ్ఞాన మెంత ?

సేర్ల పాలు పట్టునా ? ఎప్పుడుగాని కడలిలోతును కనుగొందమని ఉప్పుబొమ్మ అందులోని కుఱుకునేని, అది నీటిలో కరగిమగును. అది మరలి వచ్చుటయు మనకు విషయము నెఱింగించుటయు సంభవింపజాలదు.

ప్రశ్న:-(ఒక భక్తుడడిగినది) దేవుడు మనల మోహితులనుగా జేయనేల ? ఆయన అలాగు సంకల్పింప నేల ?

శ్రీరామకృష్ణుడు:- భగవంతుడు మానవునకు దివ్యానందమును రవంత గుచిచూపునేని, ఐహిక జీవితమున మానవున కక్కఱ యుండనే యుండదు. సృష్టియే తుదముట్టును. ధాన్యవర్తకుడు బియ్యమును పెద్దపెద్ద బసాలలో నుంచును వానికి సమీపమున తట్టలో కొన్ని బొరుగుల నుంచును. ఎందు కనగా ఎలుకలను దవ్వున నుంచుటకు. ఎలుకలకు ఆ బొరుగులు రుచిగ నుండును. రాత్రియంతయు అవి బొరుగులను కొఱికి తినుచుండును. బియ్యము నొద్దకు రావు. కాని ఆలోచించిచూడు. ఒక్కసేరు బియ్యము పదునాలుగుసేర్ల బొరుగు లగును. కామినీకాంచన సుఖమునకంటె బ్రహ్మానందమునకు ఉత్కృష్టత ఎంత అపారమైనది ! భగవంతుని సౌందర్యమును దర్శింపగన్న యతనికి రంభా తిలోత్తమల సౌందర్యము , తము చితాభస్మము వంటిదిగ కనసగును.

ప్రశ్న:- దేవుని పనులను ఉద్దేశములను అర్థము చేసికొనుట సాధ్య మగునా ?

శ్రీరామకృష్ణుడు:- సృజించువాడు దేవుడే, ప్రోచువాడు సంహరించువాడును దేవుడే. దేవుడేల సంహరించునో మన మర్థము చేసికొనగలమా ? లోకజననితో నే నిట్లనుచుందును - "అమ్మా, నే నర్థముచేసికోవలసిన యావశ్యకత లేదు. నీ పాదకమల ప్రేమను నాకు ప్రసాదింపుము." భక్తి నధిగమించుటే మానవ జీవితలక్ష్యము. తక్కిన విషయములా, అందఱ కన్న అమ్మకే బాగుగ తెలియును. మామిడి పండ్లను తినుటకు నేను తోటలోనికి వచ్చియున్నాను. అటనున్న చెట్లను కొమ్మలను ఆకులను నేను లెక్కపెట్టు టెందులకు ? మామిడి పండ్లను తిందును. అంతే. చెట్లయు ఆకులయు సంఖ్యను దెలిసికోవలసిన యక్కఱ నాకు లేదు.

శ్రీః

ఆంధ్ర సరస్వతీదేవీ నవరత్నమాలిక

ఉ॥ అంబ, నవాంబుజోజ్జ్వలకరాంబుజ, శారదచంద్రచంద్రికా
డంబరచారుమూర్తి, ప్రకటస్ఫుటభూషణరత్నదీపికా
చుంబితదిగ్విభాగ, శ్రుతిసూక్తివివిక్తనిజప్రభావ, భా
వాంబరవీథివిశ్రుతవిహారిణి, నన్ గృపఁ జూడు, భారతీ, 1

మ. వరవస్తుప్రతిపత్తిధుర్యమగు నైశ్వర్యంబు పంచాశద
క్షరసంసిద్ధసమస్తశబ్దరచనాసంవ్యాప్తి నుద్దీప్తమై
పరఁగం, గల్పలతాసమృద్ధి యగుచుం, బ్రజ్ఞావిశేషాఢ్యులన్
గరుణం బ్రోచు సవిత్రి వాణిఁ ద్రిజగత్కల్యాణిఁ బ్రార్థించెదన్. 2

—'శంభుదాస' 'ప్రబంధపరమేశ్వర' చదలవాడ ఎఱ్ఱాప్రెగ్గడ.

ఉ॥ క్షోణితలంబు నెన్నుదురు సోఁకఁగ మ్రొక్కి నుతింతు సైకత
శ్రోణికిఁ, జంచరీకచయసుందరవేణికి, రక్షితామర
శ్రేణికిఁ, దోయజాతభవచిత్తవశీకరణైకవాణికిన్,
వాణికి, నక్షదామశుకవారిజపుస్తకరమ్యపాణికిన్. 3

శా॥ పుట్టం బుట్ట, శరంబునన్ మొలవ నంభోయానపాత్రంబునన్,
నెట్టం గల్గను, గాళిఁ గొల్వను, బురాణింపం దొరంకొంటి, మీ
చెట్టవెంట రచింతుఁ దత్సరణి నా కీవమ్మ యోయమ్మ, మే
ల్పట్టున్ మానకుమమ్మ, నమ్మితిఁ జుమీ, బ్రాహ్మీ దయాంభోనిధీ. 4

ఉ॥ శారదనీరదేందు ఘనసార పటీర మరాళ మల్లికా
హార తుషార ఫేన రజతాచల కాశ ఫణీశ కుంద మం
దార సుధాపయోధి సితతామర సామరవాహినీ శుభా
కారత నొప్పు నిన్ను మదిఁ గానఁగ నెన్నఁడు గల్గు, భారతీ? 5

—సహజపాండిత్య బమ్మెర పోతరాజు.

సీ. సింహాసనము చారుసితపుండరీకంబు, చెలికత్తె జలువారు పలుకుఁజిలుక,
శృంగారకుసుమంబు చిన్నిచుక్కలరేఁడు, పసిఁడికిన్నరవీణ పలుకుఁదోడు,
నలువనెమ్మోముఁదమ్ములు కేళిగృహములు, తళుకుటద్దంబు సత్కవులమనసు,
వేదాదివిద్యలు విహరణస్థలములు, చక్కనిరాయంచ యెక్కిరింత,
యెపుడు నేదేవి, కాదేవి యిందుకుందచంద్రచందనమందారసారవర్ణ
శారదాదేవి మామకస్వాంతవీథి నిండువేడుక విహరించుచుండుఁ గాక. 6

—శ్రీనాథ కవిసార్వభౌముడు.

సీ॥ చేర్చుక్కగా నిడ్డ చిన్నిజాబిల్లిచే సిందూరతిలకంబు చెమ్మగిల్ల
నవతంసకుసుమంబునం దున్న యెలదేఁటిరుతి కించిదంచితశ్రుతిం జీన
ఘనమైన రారాపుచనుదోయిరాయిడిఁ దుంబీఫలంబు తుందుడుకుఁ జెందఁ
దరుణాంగుళిచ్ఛాయ దంతపుసరకట్టు లింగిలీకపు వింతరంగు లీన
నుపనిషత్తులు బోటులై యోలగింపఁ బుండరీకాసనమునఁ గూర్చుండి మదికి
నించు వేడుక వీణ వాయించు చెలువ వలువరాణి మదాత్మలో వెలయుఁ గాత. 7

—ఆంధ్రకవితాపితామహుడు అల్లసాని పెద్దన.

తే॥ వాణి నజరాణి ఘననీలవేణి మధురవాణిఁ బల్లవసంకాశపాణిఁ బృథుల
సైకతశ్రోణి నాత్మలో సన్నుతింతు సుమధురమధురసుధావచఃస్ఫూర్తికొఱకు. 8

—నారాయణామాత్యుడు.

చ॥ తనహృదయాంబుజాతమునఁ దాల్చెను నాథగతానురాగవా
హిని వెలిఁగ్రమ్మఁ జేసె నొకో యీగతి నాఁగ, విధాత చెంగటం
దనరి జపాప్రసూనసవిధస్ఫటికాకృతి రక్తిగుల్కు వా
గ్వనజదళాక్షి మా కొసఁగు గాత వచోరచనాచమత్కృతుల్. 9

—కంకంటి పాపరాజు.

శ్రీపాదగీతాతారావళి

శ్రీ అయితం కాశీవరప్రసాదరావుగారు

దుర్దమము దుఃఖమూలంబు దోషవితతి ఆక్రమించెను భావగృహాంతరమున
మాత, కలయ వెదకెదఁ దమస్సునందు దివ్యతేజోఽస్పదంబు త్వదీయపదము. 1

ఏమహామాతృసత్కరుణేక్షణముల సభయకాంతిపుంజముల నుక్కడును లేమి
యామహామాతృచరణనఖామరారుణప్రభోదయానఁ బథంబు నడువఁ దలఁతు. 2

ఈగభీరనిశీథిని నీకరాళవసుమతీగుహాసఞ్చరద్భ్రాన్తసుతుఁడ
మాత, రత్నపాళీప్రభాధూతతమము త్వచ్చరణభూరజోరేఖ వర్త్మ మగుత. 3

యుష్మదీయదయాత్తభాగ్యోదయప్రభాకరేక్షణాంధీకృతపాపిఘూక
నఖరపాటితపండితముఖవిరావ మఖిలలోకంబు, మేల్కొని యభయ మిమ్ము. 4

త్వద్దయామధుమత్తవిభ్రమణశీలనీచభూదారకన్యస్తనిశితదీర్ఘ
కంటకాంకితమృదుపాదకంజ మిమ్ము సేర్తు ములు దీసి స్నేహంబు నించి యొత్త. 5

స్వార్థరచితాన్యతాఘసంభారకల్పితప్రఘోరకారల నృపాథములు నిలుపఁ
జిరము నిలిచి కాఠిన్యముఁ జెందినట్టి పాద మిదె, కూర్తు స్నేహసంవాహనంబు. 6

త్వద్దయాకల్పితశ్రీల వ్యర్థపఱచు పంకభూదారకల్పితప్రచురచర్చ
కాలకాకోలనీలజంబాలసమము మచ్చఁ దుడిచెదఁ జాపు, మంబా, పదంబు. 7

త్వచ్చరణచాలనోద్ధూతవాతపోతసీతమంజుహంసకరావపూతకర్ణ
యుగళి గలవాఁడ నగుట నేర్పుగ స్పృశింతు సంతమసములో శబ్దలక్ష్యమునఁ బదము. 8

మంజుమంజులశింజానరంజకములు కంజభవముఖ్యదారిద్ర్యభంజకములు
క్రమవాక్సతీవీణాప్రకారకములు త్వత్ప్రపూతమంజీరధ్వనులు తల్లి. 9

నవనవోన్మేషవాఙ్మధునలినవిసరచారుభావతటాకం బెడారి యిచట
తాపనిర్వాపణంబు పాదంబు నీది హత్తికొందుఁ గండమ్ముల హాయి కొఱకు. 10

భాస్వరచిరత్నరత్నసంభవకళాప్రభావభాసితహంసకద్వయము నీది
తనరి దారిద్ర్యదుర్ధాంతదళనశీల తరణిరాకేందుమండలద్వయిగ నగుత. 11

క్రూరు లిట లేరు లే రిందు చోరవరులు హంత లిట లేరు లేరు నియంత లిచట
అకట అటు లయ్యు ననుభూతమైన వెతల వణఁకుచున్నది నీపదద్వయము, తల్లి. 12

చారుసౌవర్ణవర్ణప్రచారకములు రత్నమంజీరయుగ్మవిరాజకములు
మృదుశిరీషకోమలములు పదము లంబ, మూర్ధమునఁ దాల్తు ధన్యతఁ బొంద నెంచి. 13

తరణదుస్సాధ్యజీవనతరణిగాఁగ ఁగ
జీవనాశంకసమయసంజీవిగాఁగ నొనరు చరణంబు చాపు కన్నొత్తికొనెద. 14

మృదులమై స్నిగ్ధమై కళాసదన మగుచు శంఖచక్రాదిరేఖాప్రశస్త మగుచు
హరియురస్సరసీచరద్ధంసి యగుచు నలరు పదసేవ కోటిజన్మాత్తఫలము. 15

కలుషమానవప్రాప్తపఃఫలముగాఁగఁ గరుణ నమ్మెదువోయి, తత్కలుషఖడ్గ
చాలనప్రఖేలనవిలోకాలఁ బదము తొట్రుపడె నీకుఁ జాపు చేదోయి మీఁద. 16

త్వద్దయాభోగమాహాత్మ్యభవధనాస్త్రసంప్రయోగరాక్షసలోకసంప్రభూత
సూరిరోదనక్షుభ్యహృన్నీరజమునఁ బరుగు లెత్తెదె! నిలిచి సేవలను గొనుము. 17

అచ్యుతకరారవిందసమర్చితంబు రాజరాజేంద్రవరసమారాధితంబు
పదము క్రూరశునకశునీవాసచారదుఃఖరజ మిట నిల్చి పోఁద్రోచికొనుము. 18

నవ్యనవనీతమృదులతాభవ్య మగుచు లలితలాక్షాకళారేఖికలను బొలిచి
షోడశకళాసువర్ణభాసురత వరలు పదము నీయది స్పృశియించు భాగ్య మిమ్ము. 19

నీకుఁగా నేడ్వఁ దొఱఁగు కన్నీరు గలదు విమలభావసుమంబులు పెక్కు గలవు
పంకిలముగాని చేయి యెప్పటికిఁ గలదు పాద్యపూజాప్రసేవనోపంబు దేవ. 20

బ్రహ్మహత్యాదిపాపకార్యప్రసక్తుఁగాఁగ వినుఁ జెఱపట్టు గాసుతుఁడఁగాను
దోయిలించి కను నేర్చియు దొరలి దొరలి పాఱు మాతృభక్తి దనరు వత్సనగుదు. 21

జాలరోదనశాంతికై జోలవోలె భ్రమణమాయామారికై ఘుసరవమువోలెఁ
బాల కేడ్చు పాపకుఁ దల్లిపలుకువోలెఁ గులుకు నీపైఁడి యందెల పొలుపు నాకు. 22

భౌతికంబు కాయంబు ప్రభూత మగుట భూతకాయప్రవర్ధనమును త్వదీయ
శీతలామృతధారలచేత నగుట నస్మదీయ శిరోఽభిషేకార్థ మగుమి 23

అనునయింపుమి, యనుభూతమైన యట్టి యధికతాపాగ్ని నార్పుమీ ఆర్ద్రమతిని
అమ్మ నిచ్చెద నీకు సింహాసనముగ వాణిఁ గూర్చెద నీస్తోత్రపరతఁ దనర. 24

ముత్తియంబుల పోలిక పొదలి కదలి త్వత్పదాంబుజనిర్మలదళములందు
నిలిచి తాపోష్ణతను జార్చి నీదు మదిని గరుణఁ గలిగించుఁ గాత నా కనులనీరు! 25

అర్థిమాత్రుఁడఁ గాను త్వదర్థమైన యర్థవచ్ఛబ్దసౌభాగ్యవర్ధితంబు
కైత గలదు సజ్జనశివంకరమనీష గలదు, గలదు సమ్మతియు, నిక్కమగు భక్తి. 26

పాపనిష్పాపగుణపరీక్షాపరాత్మ కేమి, సాజంబు మాతకుఁ బ్రేమ గాన;
భయదమగు వేళ సాష్టాంగపడిన నన్ను సైఁచి కరుణాత్మ వజ్రపంజరమ వగుము. 27

ఓమ్ సత్.

దేవమును మాతృరూపమున ఆరాధించుట

యా దేవీ సర్వభూతేషు
మాతృరూపేణ సంస్థితా
నమస్తస్యై నమస్తస్యై
నమస్తస్యై నమోనమః.

ఎల్లభూతంబులందును దల్లి రూప
మున వెలసియున్న దేవికి మన మలరఁగ
మరల మరలను మ్రొక్కెద మరల మరల.

(దేవీమాహాత్మ్యము)

విశ్వ పారమార్థిక సంక్షేమసాధనములో ప్రాచ్యదేశములు, అందును ముఖ్యముగా భారతదేశము, నిర్వహించిన వంతు ఇంతంతనలేము. మొట్టమొదట–'ఏకం సద్ విప్రా బహుధా వదన్తి' 'ఉన్నతత్త్వ మొక్కటే, దానినే జ్ఞానులు పెక్కు విధముల పేర్కొందురు' అను మహోదాత్తపాఠమును మనకు కఱపిన మహర్షుల యా పరమోపదేశమును కృతజ్ఞులమై మనము తలదాల్పవలయును. ఆసూక్తి, వారిదృష్టి ఎంతవిశాలమో ఉదారమో వారి యనుభూతి ఎంత ప్రగాఢమో తెలుపుచున్నది. హిందువుల మనస్సులో సంకుచితత్వ

మునకు చోటు లేకుండ చేసిన బోధన మిది. ఆ యుపదేశమును అక్షరాల పాటించిన దేశము భారతదేశము. పెక్కు దేశాలనుండి అన్యమతాలవారిచే తఱుముబడిన పెక్కు మతాలవారికి భారతదేశ మాశ్రయ మొసగినది. దైవ మొక్కటే అయినను ఉపాసకులు తమ తమ సంస్కారానురూపముగ అభిరుచుల కనుగుణముగ భజించుటకు వీలుగా పెక్కు రూపముల పెక్కు నామములతో వెలసియున్న దనెడి సమరసమన్వయము హిందువుల సొమ్ము. అట్టి విధానములలో, దైవమును మాతృరూపమున ఆరాధించుటయు నొకటి.

దైవము నెఱిగిననాటినుండియు దైవమును మాతృరూపమున భజించుటయు నున్నది. ఋగ్వేద దశమమండలములోని దేవీసూక్తమిందులకు తొలిప్రమాణము. అందు ఋషివాక్కుద్వారా దేవియే ఈలాగు వాక్రుచ్చినది - వసురుద్రాదిత్యప్రముఖులరూపములలో చరించునది దేవియే యట! అన్నమును గ్రసించునదియు చేతనులద్వారా పెక్కురీతుల పనులు నిర్వహించునదియు దేవియే యట! సాధువులకు శ్రేయస్సంపదల ప్రసాదించునదియు తనప్రీతికి పాత్రుడైనవానిని బ్రహ్మపదవినో ఋషిపదవినో జ్ఞానిపదవినో అధిష్ఠింపజేయునదియు దేవియే యట! జగత్సృష్టిస్థితిసంహారము లామె చేతిలో నున్నవట!

ఉపనిషత్తులును దేవీమహిమనే ప్రతిపాదించుచున్నవి. కేనోపనిషత్తును జూడుడు— దేవాసురయుద్ధమున వేల్పులు గెల్పొందిరి. ఆగెల్పు తమ వీర్యముచేతనే కల్గిన దని వారు భ్రమించి గర్వించిరి. వారికి బుద్ధిచెప్పుటకై బ్రహ్మమే ఒక తేజోరూపమున వారిముందు ప్రత్యక్ష మయ్యెను. బ్రహ్మము వారి ముందుంచిన గడ్డిపోచనైన కదల్పలేక అగ్నియు వాయువును పరాజితులైరి. ఇంద్రుడు సమీపింపగానే ఆ జ్యోతి అంతర్ధాన మయ్యెను. దిక్కుతోపక నిల్చియున్న దేవేంద్రు నెదుట దేవిహైమవతి ప్రత్యక్షమై "ఆజ్యోతి బ్రహ్మము, దానిశక్తిచేతనే మీరు యుద్ధవిజయమును గాంచితిరి. విజయమునకు మీరు కొనియాడవలసినది బ్రహ్మమునే" అని యుపదేశించెను. దీని నెఱుగుటచేతనే ఇంద్రుడు వేల్పులలో వరిష్ఠు డయ్యెను అని ఆ యుపనిషత్తులో కథితమై యున్నది

మహానారాయణోపనిషత్తులో ఈ దుర్గాస్తుతిని గనుడు—

> తా మగ్నివర్ణాం తపసా జ్వలన్తీం
> వైరోచనీం కర్మఫలేషు జుష్టామ్
> దుర్గాం దేవీం శరణ మహం ప్రప
> ద్యేసుతరసి తరసే నమః.

"అగ్నివర్ణయు తపఉజ్జ్వలయు, పెక్కురూపుల తన్నావిష్కరించుకొను దేవదేవుని శక్తియు, కర్మలయు తత్ఫలములయు శక్తిరూపిణియు నగు దుర్గాదేవిని శరణుజొచ్చుచున్నాను. సంరక్షణదక్షవగు నో దేవీ, నీవే మమ్ము కష్టాల తరింపజేయుదువు. నీకు మా ప్రణతులు."

ఈ సూక్తులే ఋగ్వేదమందును ఇతర వేదములందును అటనట కానవచ్చుచుండును మార్కండేయ పురాణము దేవీభాగవతము మున్నగు పౌరాణిక గ్రంథములలో ఈ యాశయమునకు సమగ్ర పరిపుష్టి కననగును. మన దేశములో పెక్కు భాగములలో ముఖ్య పారాయణ గ్రంథముగా విశేష ప్రచారములో నున్న దేవీమాహాత్మ్యము మార్కండేయ పురాణాంతర్గతము. ఇవిగాక 'తంత్ర' సారస్వత

మున్నది. శక్తితంత్రములలో శక్త్యుపాసనము విపులముగ ప్రతిపాదితమై యున్నది. హిందువులలో అన్ని శాఖలవారును లోకజననిని ఏదో యొకరూపమున భజింతురు. విష్ణుభక్తులు శ్రీమహాలక్ష్మిని శివభక్తులు పార్వతిని (ఉమను) కార్తికేయ భక్తులు వల్లిని దేవయానిని-పరమ పురుషుని మహిషిగా శక్తిగా ఉపాసింతురు. 'దుర్గ'ను 'కాళి'ని పూజించువారున్నారు.

మన దేశమున అమ్మవారిగుడులు లెక్కకు మిక్కిలిగ నున్నవి. పల్లె కొక యమ్మవారి గుడికి తగ్గక యుండును. ఉత్తరమున కాశ్మీరములో క్షీరభవాని యున్నది. దక్షిణపు కొనన కన్యాకుమారి యున్నది. నడుమ నడుమ వింధ్య ప్రాంతమున వింధ్యవాసిని, కంచిలో కామాక్షి, మధురలో మీనాక్షి - ఈ రీతిగా పరిగణనీయ నామరూపములతో దేవి వెలసియున్నది. ఇట్లు చూతుమేని మన దేశాధ్యాత్మిక చరిత్రలో దేవీ పూజ సార్వకాలికముగను సర్వప్రాంతగతముగను గుర్తింపగలుదుము.

ఈ యుపాసన భారత దేశముననే పెంపొంద నేల అని ప్రశ్నించుకొందుమేని-పెంపొందుటకు ఈ క్రింది కారణములు స్ఫురించును—

(i) సంఘములో స్త్రీలు పూజ్యస్థానమున నెలకొని యుండుట. (ii) శిశువుపట్ల తల్లికి గల సహజ ప్రేమానురాగములను భావించు కొన్నప్పుడు సాధకునకు గలుగు భద్రత. (iii) సృష్టి స్థితి సంహారములను ఈశ్వరుడు తన 'శక్తి'చేత నిర్వహించు ననెడి ఆశయము.

(i) వేదముల కాలమునను అంతకు కొంత పిమ్మటను గూడ సంఘమున స్త్రీలకు గౌరవార్హస్థాన ముండినట్లు స్పష్టముగ తెలియవచ్చుచున్నది. విద్యగఱపు సందర్భమున ఆ కాలములలో 'బాలుని'కి 'బాలికకు' ఎట్టి భేదముగాని పాటింపబడుచుండిన జాడ కానరాదు. గార్హస్థ్యమునో సన్న్యాసమునో అవలంబించుటకు మగవారి కున్నంత స్వేచ్ఛ మగువలకును ఉండి యుండవలెను. లేకున్న వేదమంత్రద్రష్టలలో మహిళలుగూడ నుండుట ఎట్లు పొసగును? ఉపనిషత్ప్రసిద్ధలగు గార్గి మైత్రేయి ప్రముఖ మహిళల ప్రతిభ కంతటి ప్రశస్తి ఎట్లు గల్గి యుండును? 'స్వయంవరాచారమున'కు అంతరార్థ మేమి? అనురూపవరు నెన్నుకొను మహిళల ప్రజ్ఞ కది పరమప్రమాణము కదా శ్రీమద్రామాయణమున పెక్కు ఘట్టములలో సీత శ్రీరామచంద్రునకు కర్తవ్యోపదేశము కావించి యుండలేదా? సీతయు సావిత్రియు అనసూయయు అరుంధతియు భారతీయ మహిళా ధర్మమునకు నిత్యమహోజ్జ్వల లక్ష్యములు కదా. వారి నామములును చరిత్రములును ఎవరికైన నద్భుతాదరములు గల్గించునుకదా!

(ii) మన దేశమున ఆదికాలమునుండి శిశువులకు గావింపబడు ప్రథమోపదేశము 'మాతృదేవో భవ' 'మీ అమ్మయే నీకు దైవ మగుత' అను వాక్యరత్నము కదా! అమ్మ యనిన యంతటి పూజ్యభావము! ఏల యన శాంతికి వాత్సల్యమునకు అమ్మయే మూర్తిభావము. పుట్టిననాటి శిశువుల భౌతికాధ్యాత్మిక పోషణ మామె యక్కఱ.

(iii) సృష్టిస్థితిసంహారముల నెఱవేర్ప భగవంతుడు 'శక్తి'ని వినియోగించుకొను ననుట అందఱు సమ్మతించిన విషయమే. పైనుదాహరింపబడిన శ్రుతివాక్యములచే అది స్పష్టము. ఈ క్రింది గీతాసూక్తియు అందులకు ప్రమాణమే.

ఈశ్వర స్సర్వభూతానాం
హృద్దేశే ఽర్జున తిష్ఠతి
భ్రామయన్ సర్వభూతాని
యన్త్రారూఢాని మాయయా.

'అర్జునా, ఎల్లభూతములకు నియామకుడైన యీశ్వరుడు ఎల్లప్రాణుల హృదయములం దున్నవాడై యంత్రగతి బొమ్మల నాడించు రీతిగా మాయచేత ప్రాణులను భ్రమింపజేయు చున్నాడు.' 'శక్తి' శబ్దము స్త్రీలింగ మగుటయు దైవమును మాతృరూపమున భావించుటకు తోడ్పడియుండవచ్చు. పైకి కనబడు చున్నంతకంటె విశాలతరమైన యర్థము ఆశబ్దమున నిగూఢముగ నున్నది. ఆశబ్దమునకొక యర్థము లోకజనని, మఱొక యర్థము ఆమె నుండి యుప్పతిల్లిన సృష్టి. కావున అగ్నికిని దాహశక్తికిని వేఱుపాటు లేనట్లు భగవంతునకును శక్తికిని వేఱుపాటు లేదు. శ్రీరామకృష్ణు డిట్లు వాక్రుచ్చి యున్నాడు—

"ఆదిశక్తిలీల సదా సాగుచునే యుండును. ఆమె క్రీడించుచున్నదియుం బోలె సృజించుచు, సంరక్షించుచు సంహరించుచు - ఉండును. ఆ శక్తికే కాళి యని పేరు. నిజముగ కాళి బ్రహ్మమే. బ్రహ్మమును నిజముగ కాళియే. అది ఒక్కతత్త్వమే, అభిన్నము. ఆతత్త్వము నిర్వ్యాపారము (=సృష్టిస్థితిసంహార వ్యాపార శూన్యము) అని మనము భావించునప్పుడు దానిని బ్రహ్మ మందుము. ఆ వ్యాపారముల నది నిర్వహించునప్పుడు ఆతత్త్వమునే శక్తి అనియును కాళి అనియును పేర్కొందుము. నామరూపములలో మాత్రమే భేదము, వేఱు భేదము లేదు. తత్త్వ మొక్కటే." ఇట్టి ఆవరణమున ఎదిగిన హిందువు లోకజననియైన పరాశక్తిని ఆరాధించుట సహజమే.

శాక్తులం దీయాచారమున్న దని ఇంతకు మునుపే గుర్తించియున్నాము. శాక్తతంత్రములలో విహితములైన సాధనలు కొన్ని అత్యంత పరిణతాత్ములకేకాని దుష్కరములు. కావలసిన శిక్షణము లేకే యొకడు దుష్కరసాధనను బూనుకొనునేని ఏ మగును? పతనము గాంచును. తనపాటును సరిపెట్టుకొనుట కతడు తంత్రములనే ప్రమాణములనుగా జూపుకొన్నంతనే, తంత్రశాస్త్రములకును అపప్రథ కల్గినది. అట్టి సమయమున శ్రీరామకృష్ణు డవతరించి దైవమును జననిగా నారాధించుటలోని పవిత్రతను అమోఘతను ప్రదర్శించెను. తంత్రశాస్త్రప్రోక్త సకల సాధనలను శ్రీరామకృష్ణుడు అనుష్ఠించెను మహిళలు లోకజననీ ప్రతిరూపము లనియు తాను శిశువ ననియు భావనయు మతనిలో సడలకుండెను. భగవదుపాసనా మార్గములలో దేనినిగాని శ్రీరామకృష్ణుడు ఖండింపలేదు. కాని మాతృపాసనము వరిష్ఠము పావనతమము నిర్బాధ మనుటను నొక్కి చెప్పుచుండెను.

మానవతతికి, ముఖ్యముగా సాధకతతికి శ్రీరామకృష్ణుడు ప్రదర్శించిన వరిష్ఠవిధానము దైవమును మాతృరూపమున ఆరాధించుటే. అందు కుత్తమలక్ష్య మాయనచరిత్రమే. ఆయన యేడేండ్ల బాలుడుగ నున్నప్పు డొకనాడు అనూరు విశాలాక్షిగుడికి కొందఱు భక్తమహిళల వెంబడి చనుచుండెను. దారిలో మాత బాహ్యలోకస్మృతి లేక ఆయన పడిపోగా ఆయనకు మరల స్మృతి గల్గింప లోకజనని నామసంకీర్తనము గావింప వలసివచ్చెను. అనంతరకాలమున దక్షిణేశ్వరమున భవతారిణి (కాళి)గుడిలో ఆయన పూజారి అయినప్పుడీ దేవీతృష్ణ మతింతగా పోటెక్కెను. అమ్మను సాక్షాత్కరించుకొనవలె నను తహతహపాటతనిలో నైకకమును ఉత్కటకోటికము నయ్యెను. విరహమును విలంబము నాయనకు దుస్సహము లయ్యెను. మిక్కుటమైన యశాంతిచే ఆయన పరవశుడయ్యెను. దేవిని సాక్షాత్కరించుకొను భాగ్యము

తన కీజన్మమున లేదు కాబోలు ననుదిగులు పుట్టెను. బ్రతుకు నిష్ప్రయోజన మని తోచినది. అమ్మవారిగుడిలో శాకఖడ్గ ముండెను. శ్రీరామకృష్ణుని చూపు లటులన దానిపై వ్రాలినది. ఆత్మహత్య చేసికొందు మని నిశ్చయించుకొని యున్మత్తునివలె ఎగిరి దానిని పట్టెను. అప్పుడు పటాలున జగజ్జననిదర్శనమును ప్రసాదించెను. ఆతఃణముండి ఆయన కభిలషితము ఆమెసాన్నిధ్య మొక్కటే. దానిని బడయుటకై ఆయన దేహబాధలను మనోవ్యథల నెంతగా ననుభవించెను! వివిధ సాధనల నాయన అనుష్ఠించె ననుట నిజమే. జననియానతిపైనే ఆయన వాని ననుష్ఠించె ననుటయు నిజమే. అద్వైతసాధనతో సహా ప్రతిసాధనయు ముగిసిన వెంటనే, లోకమాతృశిశువుగ నుండుటచే ఆయన సంతోషించుచుండెను. 'శ్రీరామకృష్ణకథామృతము' నొకసారి చూచిన జాలును. శ్రీరామకృష్ణుడు మాతృసంకల్పపరతంత్రుడను విశ్వాసము దృఢపడును. అన్నిచిక్కులకు ఆయన కామెయే ఏకైకశరణము. ఆయనకు గలుగుచుండిన దర్శనానుభూతు లన్నియు మనఃకల్పన లని నరేంద్రు డన్నప్పుడు ఆయన మొఱపెట్టుకొన్నది అమ్మతోనే. "అమాయకుడ నైనంతనే అమ్మా, నన్ను నీవు మోసపుచ్చవలసినదేనా" అని యడిగెను. ఆదర్శనములు నిజములే అని అమ్మ నమ్మ బలికినంతనే సందేహము లన్నియు పటాపంచలై తన్ను కలవరపఱచినందుకై ఆయన నరేంద్రుని చీవాట్లు పెట్టెను. జననియం దాయన కుండిన ప్రేమవిశ్వాసము లట్టివి. ఆయన యనుభూతిని ఆయన మాటలలోనే చిత్తగింపుడు – 'నాదివ్యజననికి నిరాకారతయు సాకారతయుగూడ నున్నవి. హృదయపూర్వకప్రేమద్వారా ఎవడైనను ఆమెదివ్యమంగళవిగ్రహసౌందర్యమును దర్శింపవచ్చు. అమ్మ తనభక్తులకు వివిధరూపములలో తన్ను జూపుకొనును.'

ఆమెను ప్రార్థింపవలసిన రీతిని ఆయన చేసి నేర్పెను. గురుదేవుని యీ యుపదేశప్రభావ మీనాడు స్పష్టముగ కనరా జొచ్చినది. ప్రాచ్యమున నేమి పాశ్చాత్యమున నేమి, శ్రీరామకృష్ణునుపదేశములు వ్యాపించిన ప్రతిచోటను దైవము నమ్మ మాతృరూపమున నారాధింపవలసిన యావశ్యకతను ప్రజలు గుర్తించుచున్నారు. భారతదేశములో జరిగినంత వైభవముతోనే 'అమెరికా' 'యూరోపు'లలో పెక్కుప్రాంతాలలో 'దుర్గా' 'కాళీ' పూజలు జరుగుచున్నవి.

భువిని దేవు డవతరించినప్పుడు దేవుని శక్తియు నవతరించుచుండు ననుట ప్రత్యక్షసత్యము. ఈ యుగమున దేవుడు శ్రీరామకృష్ణుడుగా నవతరించినంతనే శక్తియు శ్రీశారదాదేవిగా అవతరించినది. ఆమె గడపిన జీవితము పైకత్యంతసరళముగ నున్నందున, ప్రజ లామెదివ్యతను గుర్తించుటకు జాగగుచున్నది. కాని కాలము గడచినకొలది ఆమె స్వరూపము మఱింతగా స్పష్టమగుచున్నది. నిరాడంబరమగు నామె యాధ్యాత్మజీవితప్రభావముచే పెక్కండ్రు మహిళలు సన్న్యసించి లోకసేవకు తమ్మంకితము చేసికొనుచున్నారు. ఆమెను గూర్చి గురుదేవుడు చెప్పియుండిన మాటల నాలకింపుడు — బాహ్యలోకస్మృతి సగ మున్నప్పుడే శ్రీరామకృష్ణుడు 'నాకై పుట్టియున్న యిల్లాలు జయరామవాటిలో నున్న' దని అమ్మకు అన్నకు దెల్పెను. వారి దాంపత్యము దైవనిర్ణీతము. ఆమెయే లోకజనని అను సత్యమును గురుదేవుడు తన భక్తులకు ఎన్నియోసార్లు తెలిపియున్నాడు. ఒకనాటి రాత్రి లోకమాతృపీఠముపై ఆమెనే

కూర్చుండబెట్టి శ్రీరామకృష్ణు డారాధించెను. శ్రీశారదమ్మ నోట అప్పుడప్పుడు వెలువడిన కొన్ని వాక్యాలుకూడ ఆమె దివ్యతకు తార్కాణములై యున్నవి.

అద్వైతులు సైతము మాతృపాసనమును తలదాల్చినవారే. శ్రీ శంకరభగవత్పాదులు అనుగ్రహించిన అంబాస్తోత్రములు విశ్వస్తోత్ర సారస్వతమున అగ్రస్థానము నలంకరించి యున్నవి. వాని ననుసంధించెడివారు ఉత్కట భక్తిభావపూరితు లగుచున్నారు. పెద్దదీపమే చిన్నదీపములను వెలిగింపగలదనెడి న్యాయాను సారము అనుసంధాతలను పరమభక్తులనుగ రూపొందించు స్తోత్రముల కాకరమైన శ్రీశంక రుల డెందము భక్తిమహార్ణవ మనుట నిస్సం దేహము. సౌందర్యలహరినుండి కొన్ని శ్లోకరత్న ములను చిత్తగింపుడు.

శివః శక్త్యా యుక్తో యది
భవతి శక్తః ప్రభవితుం
న చే దేవం దేవో న ఖలు
కుశలః స్పన్దితు మపి
అత స్త్వా మారాధ్యాం
హరిహరవిరిఞ్చ్యాదిభి రపి
ప్రణన్తుం స్తోతుం వా
కథ మకృతపుణ్యః ప్రభవతి. (1)

'అమ్మా, నీతో కూడియున్నప్పుడే శివుడు ఈశ్వరుడు కాగలుగును. నీతోడి కూడిక లేనప్పుడు దేవుడు సైతము కదలుట కేని శక్తి లేనివాడుగ స్థాణువుగ నుండును గదా. అటు వంటి యప్పుడు బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వరాదు లకు సైతము పూజ్యురాల వగు నీకు మ్రొక్క నేర్పు గాని, నిన్ను కొనియాడు సామర్థ్యము గాని పుణ్యహీనుల కెట్లు కలుగును?''

తనీయాంసం పాంసుం
తవచరణపఙ్కేరుహభవం
విరిఞ్చి స్సఞ్చిన్వ
న్విరచయతి లోకా నవికలమ్
వహ త్యేనం శౌరిః
కథమపి సహస్రేణ శిరసాం
హర స్సఙ్క్షు ద్యైనం
భజతి భసితోద్ధూలనవిధిమ్. (2)

అమ్మా, నీపాదరేణువు నొక్కదానిని సంపా దించు కొన్నంతమాత్రముచేత బ్రహ్మ సర్వ లోక సృష్టిని ఎట్టిలోటును లేక కావింపగలుగు చున్నాడు. దానిని దాల్చుటకే విష్ణువు తనకు వేయితల లున్నను, ఎంతో కష్టముమీద సమర్థు డగుచున్నాడు. పరమశివుడు నీ పాద రేణువును నూఱి, విభూతినిబోలె, ఒడలి కలదు కొనుచున్నాడు

భవాని త్వం దాసే మయి
వితర దృష్టిం సకరుణా
మితి స్తోతుం వాఞ్ఛ
న్కథయతి భవాని త్వ మితి యః
త దైవ త్వం తస్మై
దిశసి నిజసాయుజ్యపదవీం
ముకున్దబ్రహ్మేన్ద్ర
స్ఫుటముకుట నీరాజితపదామ్. (22)

'ఓ భవానీ, నీ కింకరుడ నగు నాయందు నీ కృపాదృష్టిని పాఱింపుమా' అని నిన్ను స్తోత్రము చేయగోరిన భక్తుడు 'ఓ భవానీ, నీ' అని వాక్యమును ప్రారంభించిన తత్క్షణమే, ఆ వాక్యమైనను పూర్తియగు లోపునసే, అతనికి నీవు విష్ణు బ్రహ్మదేవేంద్రుల కిరీటకాంతు లచే నీరాజనము నొందు చరణములు గల నీతోడి సాయుజ్యమును ప్రసాదింతువు.

శ్రీ శంకరాచార్యులవారు తాము నెలకొల్పిన మఠము లన్నిటిలో లోకమాతను ప్రతిష్ఠించియున్నా రనుట వారి మాతృభక్తికి ప్రమాణము.

క్రిందటి శతాబ్దిలోని కొన్ని చరిత్రాంశములను జూచినచో, మన మనస్సులో సంశయము లవలేశ మున్నను అది పటాపంచలగును. శ్రీ రామకృష్ణుని కద్వైతసాధన గఱపిన తోతాపురి సనాతన సన్న్యాసాశ్రమాచారమును ఇంచుకేని తప్పక పాటించువాడు, కావున ఏచోటను మూడు దినములకంటె ఎక్కువకాల మింతవఱకు నుండలేదు. దక్షిణేశ్వరమందు మాత్రము ఆయన పదునొకండు నెలల కాలముండెను. కొన్ని పాఠముల నాయనయు నేర్చుకొనవలసి యుండెను. కామలోభాకర్షణలకు జిక్కి సామాన్యమానవులు పడు తిప్పలను తోతాపురి ఎఱుగనే యెఱుగడు. శిశువునకుండు నమాయికత ఆయనలో బ్రతికినన్నినాళ్లు చెడకుండెను. కాబట్టి ఇంద్రియములు మానవులను చెడుదారులకు ద్రిప్పు ననెడి విషయ మాయన మదికి పరిహాసనీయముగ నుండెను. జగత్తు మిథ్య యనియు దానిని తలచూపనీయక నెట్టివేయవలయు ననియు అతని గట్టి నమ్మకము. పుట్టినప్పటినుండియే అద్వైతియైన యాయనకు సగుణబ్రహ్మమందు విశ్వాసము లేదు. కాళీమాతృకరాళవైఖరియందేమి వాత్సల్యవైఖరియందేమి ఆయనకు నమ్మకము లేదు. ఆయన యభిప్రాయమున భజనయు పుణ్యనామ సంకీర్తనమును అర్థరహితములే. సగుణ బ్రహ్మోపాసనలో చెల్లించు భావోద్రేకమును ఆయన వెక్కిరించెడివాడు. ఇట్లుండ నొకప్పు డాయనకు అతిసారవ్యాధి తీవ్రముగా పైకొనెను. అందుచే ఆయనకు ధ్యానముసేయ శక్యము కాలేదు. ఒకరాత్రి నొప్పి దుర్భరమయ్యెను. ఒక్క నిముసమేని బ్రహ్మముపై మనసు నేకాగ్ర మొనర్ప జాలక పోయెను. చిత్తైకాగ్రతకు శరీరబాధ లడ్డుపడినవి. ఒడలి యక్కఱలు ఆయనను తొందరించినవి. ఆయన ముక్తాత్ముడే, దేహమును లక్ష్యపెట్టువాడు కాడు. కాబట్టి గంగలోదూకి దేహత్యాగము చేయుదమని నిశ్చయించుకొని, గంగలోనికి చరచర నడిచిపోయెను. కాని ఆశ్చర్యమేమనగా పోయిపోయి ఆయన వెనుదిరిగి చూచుకొనునరికి తాను గంగ కావలిగట్టున నుండెను. గంగలో చాలినన్ని నీళ్లు లేవా? ఆశ్చర్యస్తబ్ధుడై ఆవలిగట్టున నిలబడి, ఆయన గంగకిటువైపు చూపు మరల్చెను. వృక్షములును దేవాలయములును భవనములును ఆకాశనీలిమచే పరభాగశోభ నొంది అమరి యుండినవి. కన్నులు మిఱుమిట్లు గొన్న యొక్కక్షణమున తటాలున అన్నివైపులను దివ్యమాతృసాన్నిధ్యము అతనికి గోచరించెను. ప్రతివస్తువునందును ఆమె యుండెను. ప్రతివస్తువును ఆమెగనే యుండెను. నీటిలో నామె యుండెను. నేలపై నామె యుండెను. దేహ మామెయే, మన స్సామెయే, ఖేద మామెయే, మోద మామెయే, జ్ఞాన మామెయే, అజ్ఞాన మామెయే, ప్రాణ మామెయే, మృత్యువు నామెయే, చక్షుశ్శ్రోత్రమనోగోచరములైన సకలపదార్థము లామెయే. కలిమిని లేమిగను లేమిని కలిమిగను ఆమె మార్పగలదు. మానవునకు స్వేచ్ఛ లేదు. చావుకూడ మానవుని చేతిలో లేదు. దేవి కృపలేనిదే ఎవరును ఆమె యేలుబడిని దాటలేరు. ఇంతేకాదు మనశ్శరీరముల కతీతమై విశ్వవ్యాప్తమైన తత్త్వ మామెయే, తోతాపురి తన జీవితకాలమంతయును ఉపాసించుచుండిన బ్రహ్మము ఆమెయే. తోతాపురి దక్షిణేశ్వరమునకు వచ్చి

ఆరాత్రి శేషమును దేవీధ్యానమున గడపెను. మఱునాటి యుదయమున నతడు శ్రీరామ కృష్ణుని వెంట నిడుకొని, గుడికి జని, మాతృ మూర్తి కెదుట సాష్టాంగముగ ప్రణమిల్లెను. దక్షిణేశ్వరమున పదునొకండు మాసములు తాను గడపినందుల ప్రయోజన మతనికి స్పష్ట పడెను. దేవిమహిమ నిట్లు తెలిసికొని శిష్యుని వీడ్కొని తోతాపురి తనదారి నేగెను.

శ్రీ వివేకానందస్వాముల చరిత్రములో ఆయన దక్షిణేశ్వరమున శ్రీరామకృష్ణుని శుశ్రూషించుచుండిన కాలమున – లోకజనని పేర్మి నంగీకరించినరీతియు, కాశ్మీరమున క్షీర భవానిలో ఆయునకు కలిగిన యనుభూతియు– గమనార్హములు. అద్వైతులకు సైతము మాతృ పాసన మవలంబనగు ననుట
ములు ప్రమాణములు.

ఆశ్వయుజమాస శుక్లపక్షమున మొదటి పదిదినములు దివ్యమాతయగు దుర్గాదేవికి పూజ సాంగోపాంగముగను విభవోత్తరముగను సాగుచుండును. అందు ఇతిహాసపు ఛవియు నున్నది. మానవ హృదయానుభూతియు నున్నది.

దానికి సంబంధించిన యితిహాస మిది – మహిషాసురుడు వేల్పులను నిర్జించి పాఱద్రోలి వారి హవిర్భాగములను హరించెను. వేల్పులు బ్రహ్మరుద్రులను పురస్కరించుకొని విష్ణుదేవుని దర్శించి మొఱపెట్టుకొందురు. క్రోధుడైన విష్ణు దేవుని ముఖమండలమునుండి యొక జ్యోతి వెలువడెను. వేల్పులందఱి మొగములనుండియు అట్లే జ్యోతులు వెలువడి అన్నిజ్యోతులు నొక్కటిగ కలిసి దేవీరూపమును దాల్చినవి. సకలదేవతలు ఆ దేవిని ఆరాధించిరి; ఆయుధ ములను సమర్పించిరి, కైవారములు పాడిరి. ఆమె వారి కభయమిచ్చి మహిషాసురుని సబాంధవముగా సంహరించెను.

ఇందు గల మానవహృదయానుభూతి యిది–పార్వతి హిమవంతుని కూతురు. ఆమె ప్రతిసంవత్సరమును ఆశ్వయుజశుక్లపక్షారంభ మున పుట్టినింటికి వచ్చుచుండును. పుత్త్రిక వచ్చుట తల్లిదండ్రుల కెంత సంతోషకరమైన సంభవమో సకలమానవుల కనుభవగోచరమే. వెఱ్ఱిపెనిమిటింటినుండి మన అమ్మాయిని పిలుచు కొని రమ్మని తండ్రిని ప్రార్థించు గేయములు మొదట పాడుదురు. పుట్టింటికి వచ్చిన పార్వతి అచ్చట నుండు దినములు మూడే. మూడుదినములును మూడునిమిషములుగా చెల్లిపోవును. నాలుగవదినము అమ్మవారు కైలాసమునకు మరలుదినము, విజయదశమి. ఆనాడు దుర్గావిగ్రహములను ఆమె బిడ్డల విగ్రహములను ఆటలతో పాటలతో వాద్య ములతో ఊరేగించుచు కొంపోయి తటాకజల ములందో నదీతోయములందో సముద్రాంబువు లందో ముంతురు. ఆనాడు ప్రజలు తమప్రాత పగలను దిగద్రావి ద్వేషములను విస్మరించి జాతివయోవిభేదము లేక ఒండొరులను కౌగి లించుకొందురు. తమ జీవితములను మరల క్రొంగ్రొత్తగ నారంభింతురు.

లోకజననితోడి వియోగమువలని వ్యథ వర్ణనాతీతము. రాణిరాస్మణిగారి అల్లుడును, శ్రీరామకృష్ణుని కాలమున దక్షిణేశ్వరకాళి కాలయాధిపుడుగ నుండినవాడునగు మథురా నాథుడు, శ్రీరామకృష్ణుడు తనకు స్వకీయ హృదయముననే దేవీసాన్నిధ్యమును కను పఱచువఱకు కాళీప్రతిమను జలాశయమున ముంచివేయ ననుమతింపకుండెనట.

ఇది వర్షాకాలమునకును చలికాలమున కును మధ్యకాలము. మానవుడు తనస్థితిని

గట్టిపఱచుకొని శిశిరకాలపు పోట్లాటకు సిద్ధపడు కాలము. సీతను వెదకించి నీమాటను నిలబెట్టుకొమ్మని లక్ష్మణుడు సుగ్రీవుని ప్రబోధించిన కాల మిదే. ప్రతిమానవుని జీవితములోను భౌతికార్థికరంగములందే కాక ఆధ్యాత్మికరంగమందు సైతము నిప్పచ్చరపు చలికాలము వచ్చును. దాని నెదుర్కొన, మానవుడు భక్తివివేకము లనెడి ఆయుధములతో సన్నద్ధుడుగ నుండవలయును. మాతృసాక్షాత్కారము నడ్డగించు ఆయాసురప్రవణతలతో మానవుడు ఈ యాయుధములగొని పోరాడవలయును. ఇదే అందుకు సమయము. సమయానుకూలముగనే మన ప్రాచీనులు ఈ మాతృపూజ నేర్పఱచియున్నారు.

ఈ చరితములు ఋషులు ఉబుసుపోకకై కల్పించినవి కావు. 'అన్వేషింపవలసినది దేవునే, పారమార్థికపరతయే బ్రహ్మానందప్రదము' అను పాఠమును మన డెందముల హత్తుకొలుపుటే ఆచరిత్రముల పరమప్రయోజనము. మహిషాసురుడు కల్పితవ్యక్తి యగును గాక, ఆత్మప్రాప్తిని కలుగనీక మనలో ప్రకోపించు అసురప్రవణతలు వాస్తవములే. వానిని అపాకరింప మనము దేవిని ప్రార్థింపవలయును. అందఱు వేల్పుల తేజమును దేవిలో రూపొంది యున్నందున ఆమె సమారాధనము సర్వదేవసమారాధన మగును. ఈ విషయమే ఆంధ్ర మహాభారతములోని

అచ్యుతుండు పూజితుఁ డగుడుం దేజమున
జగత్త్రితయముఁ బూజితమయి తృప్తిఁబొందుఁ
బుణ్యసమృద్ధిన్.

అను సుప్రసిద్ధవాక్యమున పొందుపడి యున్నది.

తెలిసికోవలసిన విలువలు 2

చూచి పెట్టు మోయి ముందడుగును :

ఓ మానవుడా, నీలో నీవే ఆలోచించుకో. నీ వెందుకు సృజింపబడినావో గుర్తించుకో.

నీ శక్తులను తలంచుకో, నీ అక్కఱలను నీ చుట్టపక్కములను స్మరించుకో. ఆ రీతిలో జీవితకర్తవ్యాలను కనుగొందువు. అవే నీకు సకల మార్గదర్శకములుగా నుండగలవు.

నీవు పల్కనున్న మాటలను చక్కగా పరిశీలించుకో, నీవు అడుగిడు ప్రతిమెట్టునందలి ప్రవృత్తులను ముందుగా పరీక్షించుకో, ఆలాగు పరీక్షింపక మాటాడుటకు కాని పనికి పూనుకొనుటకుగాని త్వరపడకు. ఇట్లు మెలకువ వహింతువేని పరాభవ మనునది నీ యావరణమునకు కడుదవ్వున కేగును. అవమానము నీయింట జొచ్చి యెఱుగనిదిగా నుండును. పశ్చాత్తాపపడవలసిన అవసరమే నీకు గలుగదు. నీ నెమ్మోమున దుఃఖచ్ఛాయ లుండనే యుండవు.

విచారమూఢుని నాలుకకు కట్టుబాటుండదు ఆలోచించుకొనకే అతడు మాటాడుచుండును, వివేకరహితములయిన తన మాటలచేతనే చిక్కువడుచుండును.

ఆవల గర్త ముండుటను జూడక త్వరపడి కంచెను లంఘించువాడు, గర్తములో పడిపోవునట్లు, ఫలితములనుగూర్చి ముందుగా ఆలోచించుకొనక ఏపనికైనను పరుగులు వాఱువాడు పతనము చెందును.

అంతరాత్మ ప్రబోధములకు చెవియొగ్గుము. అవి వివేకసమంచితములుగ నుండును, ఆ దారులు నిన్ను తప్పక సత్యభద్రతల నొందింప గలవు.

కర్మ తత్త్వము - భగవద్గీత

శారదాచరణ్

(గతసంచిక తరువాయి)

కావున, నవీనముగా ఎవరెవరి సౌకర్యమునకు తగినట్లు వారు వారు విధ్యుక్తకర్మము లేవో, అనవసరకర్మము లేవో యుక్తియుక్తముగా విచారించుకొనవలయును.

కాని, ఇందొక కిటుకున్నది. ఎవరి సౌకర్యమునకు దగినట్లు వారు ప్రవర్తించుట యనగా, దొంగకు దొంగతనమే సౌకర్యముగా కన్పించుచున్నది అప్పుడది అతని బాధ్యతయా ?

పై ప్రశ్నకు సమాధానము:—భగవద్గీత ప్రారంభమగుట "ధర్మ" యను శబ్దముతో, అంతమగుట "మమ" అను శబ్దముతో. "ధర్మమమ" లేక "మమధర్మ" అను మాటలో ఈ భగవద్గీత ఇమిడియున్నది. "నా యది ధర్మము" అని దీని అభిప్రాయము. కావున అధర్మ సంబంధమైన దేదియు ఇందు గాంచము. ఇక, ధర్మములం దన్నింటను అహింసయే ప్రధానమైనది.* దొంగకు దొంగతనము సౌకర్యమైనచో, అత డెవని వద్దనుండి దొంగిలించెనో, అతనిని హింసించినవాడగును. ఈ హింస కాయికమైనను, వాచికమైనను, మానసికమైనను—ఇంకేదైనను—హింస హింసయే! కావున మన బాధ్యతలను గుర్తించుటకు ధర్మమే గీటురాయి.

దేశకాలపరిస్థితులనుబట్టి ఈ ధర్మము మాఱుగాక; ఏ దేశమున, నే కాలమున, నే పరిస్థితియందు ఒక కర్మము సముచితమో, ఆ దేశమున, నా కాలమున, నా పరిస్థితియం దాకర్మ మొనర్పవలయును.

* అహింసా పరమోధర్మః

† గీత ౩ అ; ౧౫ శ్లో.

కర్మ రహస్యము :

"కర్మ బ్రహ్మోద్భవం విద్ధి" † అను దివ్యమైన వాక్కుచేత భగవానుడు అర్జునునకే కాక, సకలమానవులకు వినూత్నచైతన్య మొసంగెను. కర్మము బ్రహ్మోద్భవము, అది వేదములనుండి పుట్టినది, వేదములు భగవానునియొక్క నిశ్శ్వాసములే కావున కర్మము వేదములంతటి పవిత్రమైనది. కావున కర్మ రహస్య మెఱుంగవలెనన్న తొలుదొల్త సకలకర్మములు పవిత్రములని యెఱుంగవలయును. చర్మకారుని కర్మమునుండి చక్రవర్తి కర్మమువఱకు కన్నియు పవిత్రములే! ఏదియు నీచమైనది కాదు. నీచత్వము సంఘదృష్టిదోషమున కలదు.

కర్మము ఫలదాయకమైనది. ఇదియే సకల కర్మముల వెనుకనున్న ప్రధానరహస్యము. ఏ కర్మమును వ్యర్థమైనది కాదు; ఏదియో ఒక ఫలమును-అది మంచిదైనను, చెడ్డదైనను-ఒసంగును. సత్కర్మములు సత్ఫలములను, దుష్కర్మములు దుష్ఫలములను ఒసంగుచున్నవి.

కాని కర్మములను ఇది మంచిది, ఇది చెడ్డది అని విభాగించు టెట్లు? యుద్ధమున ఒకడింకొకని జంపిన నది వీరత్వము, సంఘమున నొకడింకొకని జంపిన నది ఘోరపాతకము! ఈ చిక్కునకు కారణము భేదించినచో అది కర్మరహస్యమును వెల్లడించును. నిజమునకు కర్మము కారకము కాజాలదు. దాని వెన్కభావమే ప్రధానమైనది. యుద్ధమొనర్చుట

ఒక దేశముయొక్క ధనప్రాణమానములను కాపాడుటకొఱకు, కాని సంఘమున నొక డింకొకని చంపుట కేవలము స్వార్థపరత; లేక, నిరర్థకావేశము, లేక, ప్రతీకారవాంఛ. కావున భావమే కర్మము నొనర్పజేయుచు ఫలముల నిప్పించుచున్నది. ''యద్భావం తద్భవతి' ఏది భావింతుమో అది యగును.

ఈ కర్మ రహస్యము నెఱిగిన నరుడు పాపభూయిష్ఠకర్మముల నొనర్పకుండుట కుద్యమించుచున్నాడు.

కర్మయోగము :

యోగమనునది భవసంబంధబంధముల నుండి స్వేచ్ఛనందుటకు ఏర్పడిన రాచబాట కర్మయోగమనగా కర్మములచేతనే ముక్తిం బడయజేయు యోగము.

ఈకర్మయోగమునందు రెండుమెట్లుగలవు. ప్రతికర్మమును తగినఫలము నొసగునని యెఱిగినవెనుక, మొదట కర్మఫలములను వదిలించుకొనుటకై యత్నింపవలయును. మంచి ఫలమైనను, చెడుఫలమైనను స్వేచ్ఛాభంగకరమైనది. స్వామీజీ వచించినరీతిగా ఒకటి ఇనుపసంకెల, మఱియొకటి బంగరుసంకెల, కాని, యోగమునకు పరమావధి అనంతస్వేచ్ఛ లేక ముక్తి. కావున రెండు సంకెలలను విడగొట్టవలయును. కర్మఫలములను వాంఛింపకుండుటే దీనికి మార్గము. తొలుత బంగరు సంకెళ్ళచే నినుపసంకెళ్ళను నాశమొనర్చి, తర్వాత యోగముచే బంగరుసంకెలలను సైతము విడనాడవలయును.*

ఇక, నీ కర్మయోగమున రెండవమెట్టు నిరహంకారత. ఇది నిర్వాణమునకుముందును, కర్మఫలత్యాగానంతరమును నుండుదశ. ఇందుచే దేనికిని మనము కర్తలము కామను జ్ఞాన ముదయించును. తద్ద్వారా కర్తృత్వాభిమానము నశించి, సర్వత్ర సర్వేశ్వరుని దర్శనము కల్గునని భగవద్గీత వక్కాణించుచున్నది.

కావున ధర్మబద్ధముగా కర్మము లాచరించుచు, కర్తృత్వాభిమానమును, భోక్తృత్వాభిలాషను విడనాడుటే కర్మయోగము. ఈ రెండు నశించిన, యోగము సిద్ధించును.

పురుషార్థములు - కర్మయోగము :

పురుషార్థములు నాలుగు : 1. ధర్మము. 2. అర్థము. 3. కామము. 4. మోక్షము. ధర్మము తొలుదొల్తనున్నది కావున మానవుడు చేయువలసినవన్నియు యుండవలయును. కర్మయోగమునకును ఇది యే తొలుత నున్నది. కావున, ధర్మబద్ధముగనే అర్థము సంపాదింపవలయును. ఒకవేళ ఈ యర్థము సిద్ధింపకున్నను తలక్రిందులు కాకుండుటే యోగము. తలక్రిందులైనచో పునః ప్రయత్న మసాధ్యముకదా ? అదేవిధముగా అర్థములేని కామమును తగదు. అల్లే కామము లేని మోక్షమును (కామిగాక మోక్షకామి కాడు.)†

మానవులొనర్చు ఈ పురుషార్థము లన్నింటి యందును కర్మయోగము ప్రకాశించినచో మానవులు మానవాతీతులౌటకు సందియము లేదు.

* ఇనుపసంకెల బిగుసుకొనియుండ, యోగము సాధ్యము కాదు.

† ''కామ'' మన్నచో స్త్రీపురుషుల మధ్యనున్న కామముమాత్రమే కానక్కఱలేదు.

కర్మతత్త్వము - శ్రీరామకృష్ణుడు :

కర్మతత్త్వమును విశదీకరించుచు శ్రీ రామకృష్ణుడు పల్కిన సూక్తులు కొన్ని:-

"కర్మఫలమెల్ల భగవంతున కర్పించుటయే కర్మయోగ మనబడును."

"కర్మము ప్రకృతి సిద్ధమగుటచే మానవుల కనివార్యము. కావున మీమీ పనులను యుక్త విధమున (అనగా నిస్సంగబుద్ధితో) నెఱవేర్చుకొనుడు. నిస్సంగమగు కార్యాచరణమనగా ఇహపరములందు ప్రతిఫలాపేక్షగాని, శిక్షా భయముగాని లేక కర్మము నాచరించుట. ఇట్టి కర్మమువలన భగవత్ప్రాప్తి కలుగును."

"—కర్మము ఒక సాధనము మాత్రమే; అదియు నిస్సంగముగా ఆచరింప బడినప్పుడే! అసలు జీవితలక్ష్యము భగవంతుని దర్శించుట!"

శ్రీరామకృష్ణార్పణమస్తు

పదండి ముందుకు పదండి తోసుకు

ఆత్మ ఒకవలయము, దానికి పరిధి (అంతము) లేదు కాని దాని కేంద్ర మేదో యొక దేహమున నుండును. ఈ కేంద్రము మాఱుటే మరణము. దేవు డొక వలయము. ఆ వలయమునకు పరిధి ఎచ్చటను లేదు. కేంద్రము మాత్రము ఎల్లెడల నున్నది. సంకుచితమగు దేహకేంద్రమునుండి మనము వెలువడగల్గినప్పుడు దేవుడే మన ఆత్మ అనుటను సాక్షాత్కరించుకొందుము.

ప్రబలనదీప్రవాహము సముద్రమువంక కరవడించుచున్నది. ఆ ప్రవాహములో కాగితపు ముక్కలు గడ్డిపరకలు అట నట నున్నవి. వెనుకకు పోవుటకై అవి పెనుగులాడవచ్చును గాని, తుదకు సముద్రములోనికి కొట్టుకొనిపోవుట తప్పదు. నీవును నేనును ఈ ప్రకృతి యంతయు సత్త - పరిపూర్ణత - దేవుడు అను సాగరము వంకకు పరుగులువాఱుచున్న ప్రవాహములో నున్న గడ్డిపరకలము. వెనుకకు పోవుటకై మనము పెనగులాడవచ్చు, ప్రవాహమున కెదురుతిరుగవచ్చు, అన్నిరకములైన చిలిపిచేష్టలు చేయవచ్చు, కాని తుదకు మనము ఆ సచ్చిదానందమహార్ణవము లోనికి కొట్టుకొనిపోయి కలిసిపోక తప్పదు.

జ్ఞానమనగా ప్రత్యేకమతరహితత. అయినను ప్రత్యేకమతాలను జ్ఞానము ఏవగించుకోదు. ప్రత్యేకమతాలవారుగ నుండుటకంటె పైమెట్టధిరోహించుటే జ్ఞానమున కర్థము. జ్ఞానము అన్నిటికిని సాధకమే కాని దేనికిని బాధకము కాదు. 'ఇహలోకసంగమును విడువుము, ఇహలోకమును నీవు వీడ నక్కఱలే' దని జ్ఞానము బోధించును. సంగరహితముగ లోకమున నుండుటే వైరాగ్యమున కొరవడిరాయి.

శ్రీ వివేకానందస్వామి.

శ్రీ శివానంద స్మృతులు - 47

శ్రీమత్ప్రవ్రాజిక శ్యామాప్రాణ

బేలూరుమఠము 13-5-1929

(సోమవారము)

ఉదయమున శ్రీమహాపురుషులు తమగదిలో ఆసీనులై యున్నతరి పెక్కురు సాధుబ్రహ్మచారులు అచ్చట గుమిగూడి పలురకములగు వార్తాలాపముల సల్పుచుండిరి. ప్రసంగవశమున వారు సాయంత్రము, హారతి ముగిసినపిదప జరిగెడి క్లాసువిషయమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. స్వామిజీచే రచింపబడిన నియమావళినుండి ప్రతి దినము ఒక్కొక్కటిగ చదివి దానిపై విమర్శ చేసి అధ్యయనము చేయుచుండిరి. ఈక్లాసుకు పెద్దసాధువులుకూడ వచ్చెడివారు. శుద్ధానంద స్వామి, విరజానందస్వామి, శర్వానందస్వామి మున్నగు పండితులగు స్వాములు కఠినమగు ప్రశ్నల సమాధానముల చెప్పెడివారు. క్లాసు విషయము విపులముగ విని శ్రీమహాపురుషులు- ఇటువంటి క్లాసులు జరుపుట చాలమంచిది. ఇది సన్న్యాసులమఠము. రాత్రింబవళ్ళు ఇచ్చోట పూజాపారాయణాదులు, జపధ్యానాదులు, ఉపన్యాసకాలక్షేపాదులు జరుగుచుండవలెను.

ఒకసన్న్యాసి-ప్రస్తుతము, మాక్లాసులో మఠ నియమముల గూర్చి చదువుచున్నాము.

మహాపురుషులు - చాలమంచిది. స్వామిజీ పల్కులెల్ల వేదవాక్కులు, సూత్రాకారమున లిపిబద్ధములైనవి. ఒక్కొక్కవాక్కులో పెక్కురకములగు భావములు ఇమిడియున్నవి. దీనిని ఒక్కొక్కటిగ శ్రద్ధగా చదివి, విమర్శించినచో, క్రొత్తవిషయము లెన్నియో బోధపడును. మఠములో ఇట్టి ఆలోచనలే జరుగుచుండవలయునని నేను కోరుచున్నాను. ప్రతి వ్యక్తియు తనజీవితలక్ష్యముపై దృష్టి నిలుపవలెను. భగవద్భక్తి, విశ్వాసము, ప్రేమ, ప్రీతి — పవిత్రత, పరస్పరస్నేహము,— ఇవన్నియు జీవనోద్దేశ్యములు. మనమెల్ల ఇల్లు వాకిలి విడిచి వచ్చితిమికదా, దీని తాత్పర్యమేమి? మన మిచ్చటికి ఎందులకై వచ్చితిమి? ఎందులకు సంఘబద్ధులమై కూడి యున్నాము? మన త్యాగవైరాగ్యములు దినదినాభివృద్ధి నొందునట్లుగ మనము హృదయపూర్వకముగ ప్రార్థింపవలయును.''

వారియెదుట ఒకసన్న్యాసి నిలిచి యుండెను. అతనిపై దృష్టి పఱపి మహాపురుషులు—''నీవు క్లాసుకు పోవుచున్నావా?'' అని ప్రశ్నించిరి.

సన్న్యాసి— లేదండి. పగలంతయు పని పాటులతో గడచును, సాయంకాలమగుసరికి ఎక్కడ లేని బడలిక. అందుచే క్లాసులో కూర్చుండు ఓపికకూడ ఉండదు.

మహాపురుషులు ఆలాగు కాదు. ఇవన్నియు వినుట చాలమంచిది స్వామిజీ దివ్యదృష్టిసంపన్నులగు ఋషిపుంగవుడు భవిష్యత్తు ఘటనలనెల్ల ఎఱుంగును. అందుచే మఠముకొఱకై నియమనిష్ఠల నేర్పఱచెను. మనము సాధువులము. వారివచనముల నెంతగ చదివి, విమర్శించి, విచారించి జీవితములో ఆచరింపగల్గిన, అంతగ మనకు మేలు ఒనగూడును. మనజీవితముల ఏకైక లక్ష్యము భగవత్ప్రాప్తి సుమా! ఈసంసారము మహాభయంకరమగు స్థలము. ఇచ్చట పని పాటులతోపాటు - జీవితోద్దేశ్యముపై దృష్టి నిల్పి - ఆమార్గమున ముందంజవేసి పయనించుట కష్టతరమైన కార్యము. ఏముహూర్తములోనైన కాలుజారి తద్భ్రష్టులు కావ

చ్చును. శ్రీభగవానులు తఱచు ఈలాగు అనెడి వారు "ఎగుడు దిగుడు గనిమలపై నడచు పిల్లలు కాలుజాఱుట నైజము. అందుచే బిడ్డ తండ్రి వ్రేలు పట్టుకొని నడచును, కాని అట్టి తఱిని సైతము కాలుజాఱిపడుటకు అవకాశములు కలవు. కాని తండ్రి స్వయముగ బిడ్డచేయి పట్టుకొని నడిపించి తీసికొనిపోయినచో కాలు జాఱి పడుటకు అవకాశమే లేదు." అలాగే మనము కూడ ఎగుడు దిగుడులచే దుర్గమంబగు ఈ ప్రదేశమున సంచరించుచున్నాము. కాలుజాఱి పడు ప్రమాదము కలదు. కాని భగవానుడు మనకు చేయూత నొసంగి నడిపించుకొనిపోవుచో ఎట్టి భయమును లేదు. వాస్తవమున భగవానుడు మనల చేయిపట్టుకొనియే నడిపించుచున్నాడు. లేకున్న ఈపాటికి మన మెప్పుడు ఎక్కడ అడుసులోనో కాలువేసి ఏగుంటలోనో పడిపోయెడివారము. అందుచే మనోవాక్కాయముల ద్వార, త్రికరణశుద్ధిగ "భగవంతుడా మమ్ము చేయిపట్టుకొని నడిపింపుము. మేము కడుదుర్బలులము, అడుగడుగునకును జాఱిపడు అవకాశములు మెండు. నీవు కృపజూపి మాచేయి పట్టుకొనియున్నచో మేము రక్షింపబడుదుము." అని సదా ప్రార్థింపుము. అతడే మన ప్రాణములకన్న మించిన ప్రాణము. మన లోనే విరాజిల్లుచున్నాడు. అతడు మన ప్రార్థనలనెల్ల మన్నించును. శ్రీఠాకూరు యుగావతారపురుషుడు. యుగధర్మ సంస్థాపనార్థమే శ్రీభగవానుడు, శ్రీరామకృష్ణరూపమును ధరించి వచ్చెను. అతడు మనయెల్లరపై కృప చూపును - చూపుచునే యున్నాడు- లేకున్న మనల నిచ్చటి కేలకొనివచ్చును?

"జృంభిత - జగ-ఈశ్వర - జగదీశ్వర - యోగసహాయ." నాయనా ఇది స్వామిజీ వాక్యము సుమా! అతడే ఈయుగ దైవము. ఈయుగములో ఎవ్వడేని అతని శరణునందినచో తప్పక మేలుకల్గును. శరణాగతి - తోడ్తోడ ప్రార్థన - (చేతులు జోడించి) "భగవానుడా, మాలోని త్యాగవైరాగ్యముల వృద్ధిచేయుము. మమ్ముల పునీతుల కావింపుము. పరస్పర స్నేహము, ప్రీతి వృద్ధిచేయుము. నీవు మాచేయి పట్టుకొని యుండుము. మమ్ముల విడకుము!- "పరనింద పరచర్చ, ఇవి చాల చెడ్డవి. వీని వల్ల మనస్సు సంకుచితమై నీచమగును. వీలైనంతసేపు శ్రీభగవానుని జపము, ధ్యానము, పూజ పారాయణాదులు, చేయుటయు, మిగత సమయములలో పహానముగ వానిస్మరణ మననములు కావించుటయు శ్రేయస్కరము. సంఘబద్ధముగ నుండుట అత్యంతావశ్యకము. ఇందు చాల ఉపయోగముకూడ కలదు. అందుచేతనే స్వామిజీ ఈసంఘమును ఏర్పఱచి పోయినది. తోడ్తోడ సేవ, మున్నగు విశుద్ధకర్మ ప్రవర్తన ఏర్పాటు కూడచేసెను.

సీ. సత్సంప్రదాయుఁడై శాస్త్రపారీణుఁడై యాగమజ్ఞుండైనయతఁడె గురుఁడు
పరమదయాళుఁడై పాపనిర్ముక్తుఁడై యాచారవంతుఁడౌ నతఁడె గురుఁడు
భూరిసుజ్ఞానియై బోధింపశక్తుఁడై యతిశాంతచిత్తుఁడౌ నతఁడె గురుఁడు
కడుఁదపోనిష్ఠుఁడై ఘనమంత్రసిద్ధుఁడై యధ్యాత్మవేత్తయౌ నతఁడె గురుఁడు
తెలిసి యిటువంటిగురుఁ జేరి వెలయవలయు సుజనులగువార లీడేఱఁ జూచిరేని
కలితలక్ష్మీశ, సర్వజగన్నివేశ, విమలరవికోటిసంకాశ వేంకటేశ.

—శ్రీ తాళ్ళపాక పెదతిరుమలాచార్యులు.

99

శ్రీరామకృష్ణాశ్రమము
బుల్టెమ్పుల్ రోడ్డు
22 జూలై 1921

ప్రియశ్రీమర్—,

ఎంతోకాలమునకు నీవు వ్రాసిన జాబు చేరినది. చూచి ఎంతయు సంతోషించితిని. గురుదేవునను గ్రహముచే నీవు మాకు సొంత ముగను మేము నీకు సొంతముగను అయి యున్నామనుట నిజమే. ఇందు కిసుమంతయు సందేహము లేదు. గురుదేవుడు నిన్ను సదా రక్షించుచున్నాడని నిజముగ మే మెఱుగు దుము. తండ్రియే శిశువుచేతిని పట్టుకొని యుండునప్పుడు శిశువు పడిపోడు. శిశువునకు కాలు జాఱినను పతన ముండదు. ఏలయన శిశువుచేతిని తండ్రిపట్టుకొని యున్నాడు కదా. ఇదే రీతిని గురుదేవుడు నిన్ను తనచేత నుంచు కొనియున్నాడు. నీకు విశుద్ధియు భక్తియు వైరాగ్యమును గల్గు ననియు నీలో ప్రేమయు దయయు పరిపూర్ణము లగు ననియు నా దృఢ విశ్వాసము.

మఠమునుండి వార్తలు నాకు అప్పుడప్పుడు వచ్చుచుండును. భాయిభూపతి గురుదేవు నను గ్రహభాగ్యమును స్వయముగ పడసినవాడు జీవితములో చాలినంతగ తపస్సాధనలు గావించినవాడు. శ్రీగురుదేవుని చరణసన్నిధి నతడు ప్రశాంతముగ నెలకొనియున్నాడనుట నిజము.

జ్వరాలకాలము వచ్చియున్నది. గురుదేవు నను గ్రహముచే జ్వరబాధ ఎవరికిని హెచ్చుగ కలుగకుండును గాక. కలుగకుండునని నా విశ్వాసము. నీవు ఒంటరిగా చాల పాటుపడు చుంటివి. అప్పుడప్పు డట్టిపరిస్థితి గలుగు చుండును కాని గురుదేవుని సంకల్పముచే విముక్తిమార్గము గల్గితీరును. ఏలయన కార్యము నిర్వహించుచున్నవారికి ఎటువైపుసు పోజాలని పరిస్థితి గలుగుట అసంభవము. ఇరుగుపొరుగుననున్న పేదలపట్ల నీకున్న కని కరము మే మెఱుఁగుదుము. గురుదేవుని దివ్య లీలలో ప్రత్యేకముగ స్ఫుటముగ గననగునది ఈ కనికరమే కదా. కనికరమును మించిన సుగుణము వేఱొకటి ఏమున్నది?

నాహృదయపూర్వక ప్రేమాశీస్సులు నీకు స్పష్టమే. నీవు వానిని అందఱికి అందజేయుదువు గాక. గురుదేవు నను గ్రహముచే శ్రీమహా రాజు (బ్రహ్మానందస్వామి)తోసహా మేమంద ఱము క్షేమముగనున్నాము. ఈచోటు ఆరో గ్యకరముగనున్నది. వానలు చాల తక్కువ. నాలుగుచినుకులు పడుచుండును. అది పరిగణ నీయము కాదు.

నీ శ్రేయోభిలాషి.
శివానంద

100

శ్రీరామకృష్ణమఠము
బుల్టెమ్పుల్ రోడ్డు బెంగుళూరుసిటి
9 జూలై 1921

ప్రి మర్—,

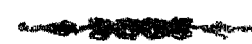
నీజాబువలన సంగతులన్నియు తెలిసినవి. ఇంచుకేని భయపడకు. కవిరాజుగారియొద్ద నీవు వైద్యము చేయించుకొనుచుండుట మంచిదే. సకాలమునకే వైద్యము ప్రారం భింపబడినట్లుగా, కవిరాజుగారివలన తెలియ నైనది. నీది నయముకాదగిన జబ్బే అని ఆయన స్పష్టపఱచినారు.

పూర్వజన్మమునుండి సంక్రమించిన కారణ మేదేనియున్నచో, గురుదేవునను గ్రహముచే

అది రూపు మాసిపోయినది. దేనిని గుఱించియు భయపడకు, నీకు వ్యాధి నయమగును. నీవు మఠమున నున్నావు. అది గురుదేవునిచోటు. కలకత్తాలో సమర్థులైన వైద్యులున్నారు. వైద్యమే మో ఆరంభింపబడినది. కావున గురుదేవునను గ్రహముచే నీవు క్రమముగా తేరుకొందువు. మహారాజు (శ్రీ బ్రహ్మానంద స్వామి) వారితో నేను సకలవిషయములను దెల్పియున్నాను. చక్కని వైద్యము చేతను గురుదేవు నను గ్రహముచేతను నీకు వ్యాధి నయమగునని ఆయన వాక్రుచ్చెను. ఆందోళన పడవలసిన విషయమే లేదు. ప్రతియొక్కరును నిన్ను విచారించుకొందురు, నిన్ను ఏవగించుకొనువారును నిరాదరించువారును ఎవ్వరు నుండరు. గురుదేవునికృపచే జరూరైన సకల వస్తువులును సమకూర్పబడును. శరత్తుమహారాజు (శ్రీ శారదానందస్వామి) కావలసిన అన్ని యేర్పాట్లను చేయుచున్నాడు, చేయగలడు. ఏవిధముచేతగాని విషాదము నొందకు. నిబ్బరమైన చిత్తముతో ధ్యానజపముల గావించుచుండుము. కవిరాజు విధించిన మందులను సేవించుటలో పథ్యమును పాటించుటలో జాగ్రత్తగలిగియుండుము. ఏమేని యిబ్బంది గల్గిన శరత్తుమహారాజుకు తెలుపు. మఠములో అందఱికిని నీయందు ప్రేమ కలదని గుర్తింతువు కాక, వ్యాధి నీకు తప్పక నయమగును. నీలోనున్న భగవద్భక్తి జ్ఞానము వివేకము వైరాగ్యము కౌశలము మున్నగు సుగుణము లేవియు వ్యర్థములు కాజాలవు, చెడిపోవు. భవిష్యత్తును గూర్చి యెట్టి యాందోళనము చెందకు. మా మాటలు జ్ఞప్తిలో నుంచుకో. మాతృదేవి యనుగ్రహమును మా ప్రేమయు-ఇవి యెన్నటికిని రిత్తవోవనువిషయమును గట్టిగా నమ్ము. శరీరవ్యాధులకు ప్రతివాడును లోనగుచుండును వాడు సాధువుకానీ! సంసారికానీ. అప్పుడప్పుడు సాధువులకు కుదుర్చశక్యముకాని తీవ్రవ్యాధులు పైకొనుచుండును కాని అందుగూర్చి కలవరపడ నవసరమే లేదు. సంతోషముతోను ఆశతోను ధ్యానజపాదితపస్సాధనలను సాగించుచు నుండునకు నడు, ఈ జన్మలోనే పరభక్తి పరజ్ఞానములు నీకు తప్పక లభింపగలవు. ఇంకను నీకేమి వ్రాయుదును? మాతృశ్రీయు శ్రీగురుమహారాజును నిన్ను కాపాడుచున్నారు. మేమందఱము నిన్ను విచారించుకొనుచున్నాము. కాబట్టి నీవు దేనికిని భయపడనక్కఱలేదు. నీభక్తిశ్రద్ధలకు సేగియుండదు. అవి నూఱింతలుగా వేయింతలుగా వర్ధిల్లగలవు. నీవ్యాధియు నయముకాగలదు.

నీ శ్రేయోభిలాషి
శివానంద

అనుబంధము : గురుదేవుడు భక్తులకు శ్రేయమొనగూర్చుపద్ధతులు మానవుల మనస్సులకు దుర్గ్రాహ్యములు. నీకు తప్పక మేలు కలుగును. మాహృదయపూర్వక ప్రేమాశీస్సులను మఠములో అందఱికి నందజేయుము. గురుదేవునను గ్రహమున మాకు కుశలమే.

అల్లుని విద్యాహీనతను బయల్పఱచిన 'నవరాత్రి'

శ్రీమత్కాంచి ప్రతివాది భయంకర అణ్ణంగరాచార్యస్వామి

ఒకానొక సంస్కృత పండితునికి గారాబు కుమార్తె యొక్కతె యుండెను. ఆమెకు చక్కగా సంస్కృతము చదువుకొన్న వరున కిచ్చి వివాహము చేయ గోరి అట్టివరునికై తండ్రి అన్వేషించుచుండెను. పొరుగూరిలో సంస్కృత పాఠశాలలో నొక విద్యార్థి సాహిత్యము చదువుచుండెను. కాని అతనికి చదువు వెక్కలేదు. అతని తండ్రి "అతను మహాసంస్కృతపండితుడని" అసత్యము చెప్పి పైని చెప్పిన కన్యక నతని కిప్పించుకొని పెండ్లి జరిపించుకొన్నాడు. తన అల్లుడు నిజముగ గొప్పపండితుడనియే మామగారు తలంచి సంతోషించెను. ఇట్లుండగా నవరాత్రి మహోత్సవములు వచ్చినవి. మహానవమి నాడు సరస్వతీపూజ చేయుట వాడుక గదా. ఆపండుగకు రావలసినదని మామ అల్లుని నాహ్వానించియుండెను. ఆహ్వాన పత్రము దినములకు ముందే చేరినది. కనుక తండ్రికి గొప్పచిక్కు వచ్చినది. సరస్వతీపూజాదినమున పుస్తకాల నన్నిటిని తీసి పరిష్కరించి కట్టి పూజించుట యాచారము గదా. ఆ సమయమున తన కుమారుని నచ్చటికి పంపినచో పుస్తకాల ప్రసంగము వచ్చి, ఇతని నిరక్షరాస్యత బయటబడి, మామ, దుఃఖించునే. ఇతను కేమి చేసిన బాగుండును?— అని మిగుల వగచెను. తుద కొకతీర్మానము చేసికొనెను— "పుత్రునికి సంస్కృతమున కొన్ని మాటలను ఐదారు దినాలలో కలిపి మామగారింటికి పంపవలసినది" అని నిశ్చయించుకొనెను. అట్లే 'పండుగకు కుమారుని పంపెద' నని వియ్యంకునకు జాబు వ్రాసివేసెను. నాటినుండి కుమారునికి పాఠము నేర్ప నారంభించెను. "అబ్బాయీ, సరస్వతి పూజనాడు మీమామగారు తాళపత్రగ్రంథములను ఒక్కొక్కటిగా తీసి దుమ్ము దులిపి, మరల కట్టలు కట్టి పెట్టుచుందురు. అప్పుడు నీవేమియు పల్కక ఊరకుండిన బాగుండదు. కావున నేను నీకు సంస్కృతమున కొన్ని మాటలు నేర్పెదను ఆ మాటలను నాల్గు దినములలో వల్లించి కంఠపాఠము చేసికొని అచ్చట ఉపయోగపఱచుకో" అన్నాడు తండ్రి. కుమారుడు సరే అన్నాడు. తండ్రి పాఠము నేర్పినాడు. ఏమనియనగా.

మీమామగారు ఒక తాటాకుగ్రంథమును కట్ట విప్పినప్పుడు నీవు "కోయం గ్రన్థః" "ఇది ఏమి గ్రంథము" అని అడుగుము. ఆయన "భాష్యగ్రన్థః" అనియో "భగవద్విషయగ్రన్థః" అనియో బదులు చెప్పును. వెంటనే నీవు "ఇదం మయా అధీతమ్" "ఇది నేను చదివిన గ్రంథమే" అని చెప్పవలసినది. ఆయన నిన్ను పరీక్షించునేమో అని భయపడకు. అల్లుడవు కాబట్టి మర్యాద మీఱి పరీక్షింపబోడు. మరల ఆయన మఱొక గ్రంథముకట్ట విప్పును. అప్పుడు నీవు "కోయం గ్రన్థః" "ఇదేమి గ్రంథము" అని అడుగు. గ్రంథనామము నాయన చెప్పును. వెంటనే నీవు "ఇదమపి మయా అధీతమ్" "ఇదియు నేను చదివిన గ్రంథమే" అని చెప్పుము. ఇట్లే అడుగుచు చెప్పించుకొనుచు ఉండి గౌరవముతో నచ్చి యిల్లు చేరుదువు గాక" అని బోధించె. "కోయంగ్రన్థః" "ఇదం మయా అధీతమ్" "ఇదమపి మయా అధీతమ్" అను ఈమూడువాక్యాలను నాలుగైదుదినములు వల్లింపజేసి, కుమారుని మహానవమినాడు మామగారింటికి పంపెను.

దారిపొడుగునను ఆకుమారుడు ఈ వాక్యాలను వల్లించుచు మనఃపాఠము చేయుచు పోయి చేరి

నాడు. తండ్రి చెప్పియుండినట్లే, అక్కడ మామ గారు ప్రొద్దున తొమ్మిది గంటలకు తాళపత్ర గ్రంథాల నన్నిటిని శోధింప నారంభించెను. ఒకకుర్చీ వేసి దానిమీద అల్లుని కూర్చుండ బెట్టెను. ఆయన ఒకతాటాకు గ్రంథపుకట్ట విప్పగానే అల్లుడు గంభీరముగా "కోయం గ్రన్థః" అని అడిగినాడు. ఆనందముతో మామ గారు "అయం ప్రౌఢమనోరమా గ్రన్థః" "ఈ గ్రంథము ప్రౌఢమనోరమ" అని చెప్పెను. వెంటనే అల్లుడు "ఇదం మయా అధీతమ్" "ఈగ్రంథము నేను చదివినదే" అనెను. మామగారి సంతోష మింతంత కాదు. తరు వాత మామగారు మఱొక పుస్తకపుకట్టను విప్పినప్పుడు మునుపటివలెనే అల్లుడు "కోయం గ్రన్థః" అని అడిగెను. "అయం ప్రామాణ్య వాదగ్రన్థః" "ఇది ప్రామాణ్యవాదగ్రంథ" మని మామ బదులు చెప్పెను. అందుకు అల్లుడు "ఇదమపి మయా అధీతమ్" "ఇదియు నేను చదివినగ్రంథమే" అనెను. ఇట్లు ప్రశ్నోత్తరాలు సాగుచువచ్చినవి. ఇకమీద ఏమైన వ్రాసికొను టకై సిద్ధపఱచి యుంచుకొన్న ఖాళీపత్రాల కట్టను మామ విప్పినాడు. అప్పు డల్లుడు ఇంత సేపును అడుగుచుండినట్లే "కోయం గ్రన్థః" అని అడిగినాడు. "అయం అలేఖగ్రన్థః" "ఇది ఖాళీ కాగితాల కట్ట" అన్నాడు మామ. "ప్రౌఢమనోరమ" "ప్రామాణ్యవాదమ్" మున్నగువానివలె ఇదియు ఒకశాస్త్రగ్రంథ మనుకొన్న అల్లుడు "ఇదమపి మయా అధీ తమ్" అన్నాడు. వట్టికాగితాలనుకూడ చదివి నాడట! ఈమాట విన్న మామగారికి శోకము భరింపరాకుండెను. అల్లుని చదువుపస బయట పడినది. తర్వాత ఏమి జరిగెనో దానిని కూడ వ్రాయవలెనా?

విశ్వగుణాదర్శము

శ్రీ రంగనాథానందస్వామి

[గతసంచిక తరువాయి]

ప్రశ్న—అహంకరింపక, ఏదో కనికరించు చున్నా మను భావము లేక, భారతదేశమును పాశ్చాత్యదేశాలును పరస్పరము తోడ్పడగల మార్గము లేవి?

జవాబు—క్రిందటి శతాబ్దాంతమప్పుడు అవిచ్ఛిన్నముగా సాగుచుండగలట్లుగా శ్రీ వివేకానందస్వామి ప్రారంభించిన మహాకార్య మిందే. ప్రపంచములో ఎవరిసంస్కృతియు సమగ్ర మైనది కా దనెడి పాఠమును భారత దేశమునకు తొలుత కఱపినది ఆయనయే. ప్రతిసంస్కృతియు - సంస్కృతిమార్గమున - పరి శీలనార్హమగు నొక ప్రయోగమే (ఎక్స్పెరిమెంటే). ఒకరొకరినుండి పాఠములు నేర్చు కొనుటే అందుగల ఉద్దేశము. భారతీయసంస్కృతి ఎన్నో విషయములలో చాల గొప్పదే అయి నను, అది సమగ్రము కాదని స్వామిజి భారత దేశమునకు చెప్పెను. దాని పరిమితులు దాని కున్నవి. అది కొన్నిరంగాలలో ప్రత్యేకశ్రద్ధ

వహించును. ప్రత్యేకశ్రద్ధ జీవితరంగాలు కొన్నింటిలో నుండుట యనగా మఱికొన్నింటిలో లేకుండుటే కదా. ఆంతరజీవితమున మాత్రమే ప్రత్యేకశ్రద్ధ వహించిన దోషము వలని నష్టమును భారతదేశ మెంతగానో అనుభవించినది. మన బాహ్యజీవితమత్యంతము ఉపేక్షకు గుఱియైనది. నవ్యభారతదేశసమస్యలన్నియు ముఖ్యముగా మానవుని బాహ్యజీవిత సమస్యలే. పాశ్చాత్యదేశాలలో పరిస్థితి ఇందుకు విపరీతము. అచ్చట ఉపేక్షకు గుఱియైనది వారి ఆంతరజీవితము వారి బాహ్యజీవితము సర్వసంపన్నమైనది.

పెక్కు ప్రశ్నోత్తరాల సందర్భాలలో ఈ విషయము ప్రస్తావనకు వచ్చినది. "భారతదేశములో మీసమస్యలు మీకు మాత్రము లేకున్నవా, స్వామి" అని వారడిగెడివారు అందుకు నేను చెప్పిన జవాబు. "అవును తీవ్ర సమస్యలే ఉన్నవి మాకు; కాని మీ సమస్యలకును భారతదేశములోని మా సమస్యలకును గల భేద మిది—మాకొక ఆత్మ ఉన్నది, పవిత్రమైన ఆత్మ ప్రబలమైన ఆత్మ. దాని నావిష్కరింపసమర్థమైన రోగరహితమైన చక్కని దేహమునకై మేము వెదకుచున్నాము. మునుపటి మా దేహము అనంతమైన భారతాత్మను ఆవిష్కరింప నసమర్థమై దుర్బలమై యున్నది. కావున ఆరోగ్యవంతమును బలవంతమునగు దేహమును పెంపొందించుకొన మేము ప్రయత్నించుచున్నాము. పాశ్చాత్యులరైన మీకు చక్కని దేహ మున్నది. మీరు ఆత్మకై అన్వేషించుచున్నారు. దేహమును సంపాదించుకొనుటకంటె ఆత్మను సంపాదించుకొనుట కష్టతరము కదా" అని నే నడుగగా వారు ఔననిరి.

ఆత్మాన్వేషణ సమస్యను పరిష్కరించుకొనుటకంటె దేహాన్వేషణసమస్యను పరిష్కరించుకొనుట సులభతరము. ఆర్థికాభివృద్ధికి కావలసిన పారిశ్రామికశక్తిని రెండుతరాల (జెనరేషన్సు) కాలములో మనము నిర్మించుకొనగలము. అందులో వింత యేమియు లేదు. పాశ్చాత్యుల సాయ మున్నది. ప్రాక్ప్రతీచీ దేశాలలో మానవుని యీ పరిస్థితిని గుర్తించి శ్రీ వివేకానందస్వామి భారతీయులతో నిట్లనెను—"మీకు నిత్యమైన ఆత్మ ఉన్నది. దానికొరకు చక్కని దేహమును సమకూర్పుడు. మానవతోదాత్తతపై ఊనిక నుంపుడు. జాతిమతాలను జూడకుడు. అవకాశము లనంతములుగా నున్నవి. అవి ఆవిష్కృతము లగును గాక. అప్పుడు సాంఘికార్థికాద్యభివృద్ధులు అన్నియు గల్గును." భారతదేశమునకు స్వామిజి యొసగిన సందేశము ఎంత యుదాత్తమైనది! ఈలా గన్నా డాయన: "దీనిని అమలుపఱచుటకు పాశ్చాత్యులను తోడ్పఱచుకొండి. వారిని శుశ్రూషింపుడు. వారు నేర్పగలదానిని వినయముతో నేర్చుకొండి. వీలయిన వారి సముత్సాహమును మీ రలవఱచుకొందురేని భారతదేశసమస్య లన్నియు పరిష్కృతము లగును." భారతదేశమునకు స్వామిజీ కఱపిన గొప్పపాఠ మిది.

అమెరికావారికి స్వామిజీ కావించిన యుపదేశము:—గొప్పసంఘమును మీరు రూపొందించుకొంటిరి. మీ దుఃఖ మెల్ల ఆంతరము. మీ యాంతరజీవితములు శూన్యములు. ఈ రంగమున భారతదేశము మీకు సాయపడగలదు. మీ సకలాభివృద్ధులును మానవునకు ఆంతరమైన బలము నొసంగజాలకపోయినవి. భారతీయులొద్ద మీరు పాఠము నేర్చుకొండి. ఇట్లు ఆశయములయు విలువలయు పరస్పరవిని

మయము చేత మనము పెంపొందించుకొను సంస్కృతి అటు ప్రాచ్యసంస్కృతిగ నుండదు, ఇటు పాశ్చాత్యసంస్కృతిగ నుండదు, యావన్మానవసంస్కృతిగ నుండును. ప్రాచ్యమునకు పాశ్చాత్యమునకు సమానత్వము, వారి సంస్కృతులకు సమానత్వము, ఇందులో లేనివాని నందులోనుండియు అందులో లేనివాని నిందులో నుండియు కలుపుకొని ఉభయమును సుసంపన్నము గావించుకొనుట. ఈరీతిగా దేశీయ జాతీయవిభేదాలను తనలో లయింపజేసికొను మానవసంస్కృతిని రూపేర్పఱచుట—ఇదే లోకమునకు శ్రీ స్వామిజీ ప్రసాదించినది. శ్రీ స్వామి చెప్పినది ప్రాచ్యులును పాశ్చాత్యులును అందఱును నేర్చుకొనదగినపాఠము. "నీస్వరూపమును నీకు తెల్పుకో. ప్రతివానికిని వానిస్వరూపము తెలియబఱుపుము. నిద్రాణమై యున్న ఆత్మను మేల్కొల్పు; అది మేల్కొనురీతిని గమనింపుము. ఆత్మప్రబోధము గల్గినంతనే శక్తివచ్చును, మహిమ వచ్చును; అన్నిగొప్పలును మెఱుగులును గలుగును."

ప్రాక్ప్రతీచీదేశాలలో మానవులకు గల లోటుపాట్లు ఈలాగుననే తొలగును, మానవునకు సమగ్రస్వరూపము తెలికలోనికి తెచ్చునది వేదాంతము. వేదాంతసందేశము భారతదేశమున కెంతో అంత అమెరికాదేశమునకును అపేక్షితమే. ఇక రానున్న దశాబ్దాలలో మన మనుజులకు తేవలసిన యద్భుతాశయ మిది. ప్రాక్ప్రతీచీదేశాల పరస్పరాశయవినిమయము క్రీ. శ. 2000 సంవత్సరమప్పటికి ఎంతగనో నిర్వర్తితమై యుండును. ఏలయనగా యుద్ధానంతరసంవత్సరాలలో అది చాల చుఱుకుగ సాగుచున్నది. ఆశయములు ఇటు అటు అతివేగముగా సంచరించుచున్నవి. ప్రజలు ప్రపంచమున అన్నిప్రాంతములకు రాకపోకలు చేయుచున్నారు. ఈనాడు ఉన్నతవిద్య నభ్యసించుచు అమెరికాలో భారతీయవిద్యార్థులు 7000 మంది ఉన్నారు. వారు చేయుచున్న దేమి? అమెరికానుండి గ్రహింపదగిన వరిష్ఠాంశముల నెల్ల గ్రహించి వారు భారతదేశమునకు మరలి వత్తురు. కొందఱు మాత్రము అమెరికాలో ఆగిపోవువారు నున్నారు. వారు అమెరికానుండి భారతదేశమునకు వచ్చునప్పుడు స్వామిజీ ప్రస్తుతించిన గ్రీకులయు అచ్చటి గ్రీకురోమక సముత్సాహసందేశమును తేజస్సందేశమును తెత్తురు. అది భారతదేశమున కెంతయు తోడ్పడగలదు. ఇప్పటికే అది ఎంతగనో తోడ్పడుచున్నది. అమెరికనులు భారతదేశమునకు వచ్చినా, దీనిని ఆధ్యాత్మికదృష్టితో కందురు. మన వేదాంతప్రచారకార్యక్రమము అమెరికాలో సాగుచున్నది. ఇతరసంస్థలును తమ తమ పనులను నిర్వర్తించుకొనుచున్నవి.

ఇట్లిచ్చిపుచ్చుకొనుటలు అతిధారాళముగ సాగుచున్నవి. ప్రపంచచరిత్రలో ఇదొక ముఖ్యయుగము. మతసాంస్కృతికరంగాలలో కేటాయింపులు ప్రత్యేకతలు మాయమగును. విశ్వమానవులలో పరస్పరసంబంధములు పెంపొందగలవు. పాశ్చాత్యులబలము వారి 'విజ్ఞానశాస్త్ర' యంత్రవిద్యలే. ప్రాచ్యుల బలము వారి అంతరజీవితమును ఆధ్యాత్మికపరతయు. ఈరెంటికి కలయిక వర్ధిల్లుచున్నది. స్వామిజీ మనయెదుట నుంచిన ఆదర్శమిదే.

ప్రశ్న—అమెరికాలో చదువుకొనుచున్న భారతీయవిద్యార్థులనుగూర్చి ఇప్పుడే చెప్పితిరే. భారతదేశ సంస్కృతిసారములను వారెట్లు తెలుపుచున్నారు? ఆ తెలివిడితరము ఏపాటి? దానిని మేలొందింప చేయదగిన దేమి?

జవాబు—ఉన్న పరిస్థితి ఎంతయు దురదృష్టమే. అమెరికాలో ఉన్న భారతీయవిద్యార్థులలో అత్యధికసంఖ్యాకులును విదేశాలలో ఉద్యోగములు చేయుచున్న భారతీయులును భౌతికముగ భారతీయులే కాని మానసికముగ భారతీయులు కారు. వారిలో నున్న భారతీయత అంతస్స్వల్పము. వారిలో అనేకులు తమలోని యీ కొఱవను పాశ్చాత్యదేశములకు పోయినపిమ్మటనే గుర్తించుచున్నారు. ఏలయన పాశ్చాత్యులు వీరిని ప్రశ్నలడుగుదురు. భారతదేశ సంస్కృతిని తత్త్వశాస్త్రమును గూర్చి తెలిసికొనవలెనను కోరిక పాశ్చాత్యులకు గలదు. ఆ ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పుటకు వలసిన సరకు అక్కడున్న భారతీయులయొద్ద బొత్తిగా లేకున్నది. తమ విద్యావిధానలోపభూయిష్ఠత అప్పుడు వీరికి గుర్తుకు వచ్చుచున్నది. మనసంస్కృతి మూలవిషయమును గూర్చిన పరిజ్ఞానము ఇంచుకైన మనకు కలిగింపనట్టిదిగా మనవిద్యావిధాన ముండుట దురదృష్టము. అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములలో కొన్నిచోట్ల ఇటువంటి భారతీయయువకులను నేను జూచియున్నాను. వీరు తమ దేశమునుగూర్చి సంస్కృతినిగూర్చి శ్రోతల సహనమును గోరుచు ప్రసంగించుచుందురు. ఐనను విదేశీయుల ననుకరించుటకంటె, ఎంతయసమగ్రముగనైనను భారతీయులుగ నుండుటే శ్రేష్ఠమని వీరు గుర్తించుచున్నారు. ఆ పరిణామము జరుగుచున్నది. అందు కింకను కాలము సాగవలెను.

భారతీయసంస్కృతిని భారతీయతత్త్వశాస్త్రములగూర్చిన ఒకపాటి జ్ఞానమును విద్యార్థులకు తప్పక గలిగించునదిగా మన విద్యావిధానముండవలయును. అన్ని వివరాలు వారికి తెలియనక్కఱలేదు. భారతీయసంస్కృతిలో మానవునిగూర్చిన తత్త్వశాస్త్ర మొకటి యున్నదని దాని నిగూఢార్థములు అమలునకు తేబడియున్నవని, ప్రపంచమున నన్ని ప్రాంతములలోను వానిని అమలునకు దెచ్చుట శ్రేయోదాయకమని, ఆధునిక విజ్ఞానశాస్త్ర యంత్రవిద్యలు అందు మనకు తోడ్పడగలవని భారతీయ సంస్కృతిలో మానవతత్త్వశాస్త్రములోని ఈ ముఖ్యవిషయములు భారతీయవిద్యార్థుల కందఱికిని దెలిసియుండవలయును. ఇవి తెలిసినమీదట విదేశములకు పోవుదురేని వారు మనదేశసందేశప్రాపకులును పాశ్చాత్యులకు సహాయులును సహచరులును కాగలరు. అట్టి పరిస్థితి ప్రస్తుతము లేదు. మన విదేశోద్యోగులు సైతము ఈ రంగమున సాధించుచున్నది అల్పాల్పమే.

ధ్యాన మది యెంతో, భక్తి దా నంతె కలుగు,
భక్తి యది యెంతో, ప్రాప్తియుఁ బరఁగు నంతె,
సర్వమూలము చూపె విశ్వాస మిలను,
అమ్మకాళిపాదము లను నమృతసరసి
నోలలాడుచు నా హృది యొప్పునేని,
పూజ యేల? నివేదనల్ పుణ్యక్రతువు
లన్నియును నేల నాకింక నరసిచూడ?

శ్రీరామకృష్ణసూక్తిసుధ - పు. ౬౪.

వార్తలు - విశేషాలు

శ్రీరామకృష్ణాశ్రమము - రాజ్కోట
నివేదిక 1966-1970

సమీక్షమాణకాలంలో ఈ ఆశ్రమం నిర్వహించిన కార్యక్రమం—

కాలము క్రమము తప్పక గుడిపూజ, హారతి, ప్రార్థన, హోమము: నియతకాలములలో ఆధ్యాత్మిక విషయిక ప్రవచనమూ జరుగుతూ వచ్చాయి. ప్రచారార్థం సన్న్యాసులు పర్యటిస్తుండినారు.

ఆశ్రమ గ్రంథప్రచురణశాఖ ఇంతవఱకు ప్రచురించిన గ్రంథాలు పెద్దవి చిన్నవి కలిసి 65. ఘూర్జర భాషాభిజ్ఞులగు చదువరులకు ఈ గ్రంథాలెంతైనా విలువకలవి.

వైద్యసేవ

ఈ ఆశ్రమంలో ఏనాటి కానాడు వచ్చి పోవు రోగులకు ఆయుర్వేద హోమియోపతి విధానాలలో ఉచితవైద్యం చేయబడుతుంది. వైద్యం చేయించుకొన్న పేదప్రజల సంఖ్య దాదాపు 65,000.

విద్యార్థిమందిరం

ఇందు గురుకులవిధానం అనుసరింపబడుతుంది. జాతి వర్ణ మత విచక్షణ లేకుండా బాలురు చేర్చుకోబడుతారు. అందధిక సంఖ్యాకులు పల్లెకుఱ్ఱవాండ్రు. వారి భౌతిక వైజ్ఞానిక నైతికాధ్యాత్మికాభివృద్ధికి ఆవశ్యకములైన మెలకువలన్నీ వహింపబడతాయి. ఎందుకుగాని ఇతరులపై ఆధారపడకుండడములోను నియమబద్ధులుగా ఉండడములోను బాలు రిక్కడ సుశిక్షితులౌతారు. ప్రతిభావంతులగు కొందఱు పేదవిద్యార్థులకు భోజనాదులు పూర్తిగానో కొంతవఱకో ఉచితంగా సమకూర్చబడుతాయి. కులమతాదులు పాటించక ప్రతిభనుమాత్రమే గుర్తించి విద్యార్థి వేతనాలు ఒసంగబడ్డాయి. ఉన్న విద్యార్థుల మొత్తం సంఖ్య 80. 1969-70 లో ఎస్. ఎస్. సి. పరీక్షకు కూర్చున్న విద్యార్థుల సంఖ్య 9. పరీక్షలో అందఱూ నెగ్గారు. ఏడుగురు మొదటి తరగతిలో నెగ్గారు.

ఉచితగ్రంథాలయ పత్రికాపఠనాలయాలు

గ్రంథాలయంలో 16,895 గ్రంథాలున్నూ దినపత్రికలు మాసపత్రికలు మున్నగునవి 121 న్నీ ఉండినాయి. ప్రజలకోరికపై మహిళలకు ప్రత్యేక పఠనాలయం ఏర్పఱుపబడింది. ప్రాంతీయశిశువులకై ముచ్చటైన శిశుశాఖయు ఉన్నది. గ్రంథాలయంలో ఒకభాగంలో విలువగల నిఘంటువులు మున్నగు ప్రమాణగ్రంథాలున్నాయి.

శ్రీ వివేకానందస్వాముల శతవార్షికోత్సవ జ్ఞాపకార్థంగా రాష్ట్రమందలి స్కూళ్ళ కాలేల విశ్వవిద్యాలయాల విద్యార్థులకు జరపబడిన వ్యాసరచనపోటి పరిగణనార్హమైన విశేషం. నైతిక పారమార్థికపు విలువలను విద్యార్థుల గుర్తుకు తెప్పించేందుకు వక్తృత్వపు పోటీలు గూడా నిర్వర్తింపబడినాయి. స్పృహణీయములైన బహుమతులొసంగబడినాయి.

ఇటీవల అస్సాములోని వఱదబాధితులకై ఉత్తరప్రదేశ బీహారు బెంగాలులలో అనావృష్టి క్షామబాధితులకై నెఱవేర్పబడిన సాహాయ్యకార్యక్రమంలో ఈ ఆశ్రమంవారు పాల్గొన్నారు. సూరత్తులో వఱదబాధితులకై సాగింపబడుతుండిన సాహాయ్యకార్యక్రమం ఇప్పుడిప్పుడే పరిసమాప్తి నొందుతున్నది.

శ్రీరామకృష్ణమఠం, మద్రాసు-4.
శ్రీకృష్ణజయంతి

13-8-1971 తేది శుక్రవారంనాడు శ్రీకృష్ణ జయంతి మహోత్సవం కొనియాడబడింది. ప్రొద్దున గుడిలో శ్రీభగవద్గీత సమగ్రంగా పారాయణం చేయబడింది. సాయంకాలం 7-30 గంటలకు శ్రీశుకబ్రహ్మం రామస్వామిశాస్త్రి గారు శ్రీమద్భాగవతమున శ్రీకృష్ణావతార ఘట్టము నుపన్యసించారు. 9 గంటలనుండి నడి రాత్రివఱకు శ్రీకృష్ణపూజ సాగింది. పూజ జరుగుతున్నంతసేపు భజన సంకీర్తనమున్నూ జరిగింది. పూజానంతరం భక్తులకు ప్రసాదం పంచిపెట్టబడింది

ఆగస్టు తే 15 ది భానువారంనాడు బహిరం గోత్సవానికి ఏర్పాటైనాయి. విష్ణుసహస్రనామ స్తోత్రం అనుసంధించారు. మఱికొంత భక్తగానం అయింతర్వాత, శ్రీమత్పరమాత్మానందస్వామి శ్రీకృష్ణావతార ప్రయోజనమునుగూర్చి తమి ళంలో ఉపన్యసించారు. ధర్మమంటే ఏమో, శాస్త్రమంటే ఏమో, ధర్మోద్ధరణ సంస్థాపనా లకు, ఆధ్యాత్మికపరతను వ్యాపింపజేసేందుకు, దివ్యావతారా లేలాగు సాధకాలైనవో - స్వామి వివరించారు. శ్రీకృష్ణుడు అంశావ తారం కాదు పూర్ణావతారం. సాధుపరిత్రాణ దుష్టవినాశన ధర్మసంస్థాపనములు ఆయనయవ తారప్రయోజనములు. ఆర్తుడు జిజ్ఞాసువు అర్థార్థి జ్ఞాని అనెడి నాలుగు వర్గాలవారిలో భగవంతునకు అత్యంతప్రియుడు జ్ఞానియే. చేత నులకు ఉపాయమును ఉపేయమును భగవం తుడే. గీతలో భగవంతుడు పరమోదాత్త సత్యాలనుగూర్చిన ప్రగాఢరహస్యాలను బోధిం చాడు. 'న మే పార్థాస్తి కర్తవ్యం త్రిషు లోకేషు కిఞ్చన; నానవాప్త మవాప్తవ్యం, వర్త ఏవ చ కర్మణి.' 'నాకు మూడులోకాలలో చేయ వలసిం దేమీ లేదు. ఇంతవఱకు లభింపనిదియు ఇక సంపాదించుకోవలసినదియు నాకు ఏమియు లేదు. అయినను కర్మమును జేయుచునే యున్నాను.' 'యది హ్యహం న వర్తేయం జాతు కర్మ ణ్యతన్ద్రిత, మమ వర్త్మానువర్తన్తే మనుష్యాః పార్థ సర్వశః' 'ఏల యనగా, అర్జునా నేను చుఱుకుగలిగి కర్మానుష్ఠానము నొనర్పకయుందునేని; మనుష్యు లందఱు నా మార్గాన్నే అనుసరిస్తారు'-అన్నాడు శ్రీకృష్ణుడు.

డాక్టరు పి. నాగరాజరావుగారు తమ ఆంగ్లోపన్యాసంలో ఇట్లన్నారు. ఉదాత్తజీవిత విధానమును మానవతతికి కఱపేందుకే అవ తారమూర్తులు ఆవిర్భవిస్తుంటారు. రక్కసు లను ప్రక్కలించడంమాత్రమే కాదు, మానవు లలో ఒక పరిణతిని తీసుకురావడంకూడ భగవ దవతార ప్రయోజనమే. మహాభారతంలో లేని విషయం వేఱెందులోను ఉండదు. అందులో అంతర్భాగం భగవద్గీత. శ్రీకృష్ణుని సందేశమే భగవద్గీత. అందు పవిత్రత ప్రామాణికత రెండూ ఉన్నాయి. అదొక విశ్వశాస్త్ర సార స్వతం, ఆధ్యాత్మికపరతను అమోఘంగా అల వఱచేది. ఆధ్యాత్మికవిషయాల కది నిఘంటు స్థానీయం. శ్రీతిలక్కు — గాంధి—అరవింద ప్రముఖ మహాశయులు నిర్వృతికి ప్రబోధానికి భగవద్గీతనే ఆశ్రయించారు. అందలి 'సమ న్వయ ప్రవణత'యే దాని ప్రత్యేకత. అది మనకు జ్యోతిని జీవమును ప్రసాదించే గ్రంథం, ఏ అంతస్తులో ఉండేవారికి ఆ అంతస్తుకే అందు బాటవుతుంటుంది. పరమార్థనిష్ఠ అనేది కేవలం ఆచారంకాదని, అదొక శక్తి అని భగవద్గీతా ధ్యేతలు అతిసులభంగా గుర్తింపగలుగుతారు. అర్జునుడు సర్వమానవాళికి ప్రతినిధి. అతనికి ఉపదిష్టములు కావడం మూలాన విధినిషేధాలు విశ్వమంతటికి ఉపదిష్టము లయ్యాయి. భగవ

గీతలో నారాయణుడుంచి నరుడు తెలిసికొన్న పాఠాలు :—కోరవలసింది కర్మత్యాగం కాదు, సంగత్యాగం; ఫలాపేక్షయూ కర్తృత్వాహంకారమునూ విడిచి, కర్మ ననుష్ఠించాలి. ఏకర్మనుగాని విడరాదు, దాన్ని భగవదర్పితంగా చేయాలి. స్వధర్మం అపరిహార్యం.'

సభాధ్యక్ష్యం వహించిన శ్రీమత్తపస్యానందస్వాములవారి ఉపన్యాస సంక్షేపం—శ్రీకృష్ణుని బృందావనలీలకు నిగూఢమైన పరమార్థముంది. శాంత-దాస్య-సఖ్య-వాత్సల్య-మధుర భావాలలో ఎందులో అధ్యవసాయం కుదిరినా, పరమలక్ష్యానికి సాధనమే. భక్తి అనేది ఒక నిధానం. భక్తునకు భగవంతుని శక్తి సామర్థ్యాలు లక్ష్యాలు కావు, భక్తుని ప్రేమకు భగవంతుడే లక్ష్యం. అక్రూర యశోద ప్రహ్లాద గోపవనితాదులలో భక్తి బహురూపముల వెలుగొందింది. శ్రీకృష్ణుడొక్కడే పురుషోత్తముడని 'స్త్రీప్రాయ మితరం జగత్' అని భక్తుని భావం, భక్తికి అత్యుచ్చమైన పరిపాకము కలిగినప్పుడు భక్తునకు తదనుగుణమైన రూపాంతరం సిద్ధిస్తుంది. శ్రీకృష్ణుని మురళీనాదసమాకృష్టలై గోపికలతనిని జేరి విహరించుచున్నంతసేపు వారి భౌతిక దేహాలు వారివారి గృహములలోనే ఉండినవట. శ్రీకృష్ణుడు మాయాధీనుడే గాని మాయాధీనుడు కాడనుటను జ్ఞప్తియందుంచుకొని ఆయన లీలలను పరామర్శించాలి. ఆయనకు అసాధ్యమంటూ ఏదీ లేదు.'

ప్రొఫెసరు సి. ఎస్. రామకృష్ణనుగారి వందనోపచారంతో నాటి సభాకార్యక్రమం ముగిసింది.

గ్రంథ పరిచయం

దృక్కోణాలు

రచయిత : శ్రీ మిట్టపల్లి రామనాథంగారు ప్రచురణకర్తలు : సరళా పబ్లికేషన్సు, బోసు రోడ్డు, తెనాలి. పుటలు 64 వెల రూపాయి.

ఇదొక వ్యాసదశకసంపుటి. ఇందు పరతత్త్వ నిరాకారత-సాకారపూజావశ్యకత - ఏకేశ్వర ప్రాముఖ్యం, విగ్రహారాధనావశ్యకత, ఫలసంగరహిత కర్మానుష్ఠానము-పునర్జన్మసిద్ధాంతము మొదలయిన విషయాల చర్చ సవినయ నిరాడంబరరీతిలో సాగింది. ఎప్పుడో వ్రాసిపెట్టుకొని మఱెప్పుడో ప్రకటితములైన వీనిలో భాషకు కృతకరూపురేఖలను దిద్దేపనికి రచయిత పూనుకోనందువల్ల గనిలోని బంగారపు విలువవంటి విలువగల యీ చిఱుగ్రంథానికి స్వాగతం.

సత్యజ్ఞానం

రచయిత : కాలెపు బాలసుబ్రహ్మణ్యము ప్రాప్తిస్థానం-హిందూ తాత్త్వికపరిషత్తు, గండిపేట. హైదరాబాదు-3. పుటలు 32 వెల లేదు.

దాదాపు పుటకొక శీర్షిక ప్రకారం అమర్చి, విషయప్రకీర్ణకతచేతను. సంక్షేప మాధుర్యాలచేతను చదువరులకు ఆసక్తి గొలిపి, అత్యచిరకాలంలోనే మూడు ముద్రణములు వెలసిన ధర్మాధ్యాత్మిక జ్ఞాన సంభృతమగు ఈ వ్యాస సంపుటికి మా అభినందనములు.

ప్రభాకర్.

సంపాదకులు : శ్రీ హిరణ్మయానందస్వామి, శ్రీ నేలటూరి భక్తవత్సలము.

శ్రీ ఎమ్. బాలసుందరంగారిచే ఫ్రీడమ్ ప్రెస్, (మద్రాసు-21) న ముద్రింపబడి,

శ్రీ బోధస్వరూపానందస్వామిచే శ్రీ రామకృష్ణమఠము (మైలాపూరు) నుండి ప్రచురింపబడినది.